

Christophoros

XXXIII. évfolyam, 1. szám

Ingyenes kiadvány

2026. böjt – Fastenzeit 2026

A teherletétel ideje

Jézus Krisztus mondja: „Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok és meg vagytok terhelve, és én megnyugvást adok nektek.” (Mt 11,28)

A böjt ideje könnyen tűnhet valami ránk erőltetett önmérsékletnek, élvezetek fölösleges korlátozásának, így tehernek. Pedig éppen ennek az ellenkezőjét tudja munkálni: Arra ad lehetőséget, hogy letehessük a terheinket. És itt nem elsősorban a testsúlyunk egy részétől való megszabadulásról van szó.

Az elcsendesedés, valamilyen kulináris élvezettől vagy szórakozásfajtától való tartózkodás, imádság, igeolvasás, istentiszteleti részvétel, bűnbánat mind ugyanazt a célt szolgálják: Kevesebb figyelem a külső, világi dolgokra, szorosabb kapcsolat Istennel. Ez nem valami szomorú önsorsrontás, hanem éppen a kibontakozás, felszabadulás útja.

Mi az igazi teher? Jézus itt elsődleges értelemben azokhoz beszél, akik igyekeztek eleget tenni Isten törvényének, a Tízparancsolatnak és a vallásgyakorlattal kapcsolatos előírásoknak. Meg akartak felelni Istennek és annak az emberképnek, amiről ők is érezték,

hogy ez lenne méltó hozzájuk. És nem ment. Elbuktak a próbálkozásban. Jézus azért hívja magához ezeket az embereket, mert nála mindez másként van. Nála az ige és vallásgyakorlat nem megterhel, hanem felszabadít.

Mi is sokszor megfáradtunk és megterheltnék érezzük magunkat. Könnyen azt mondanánk, a mi terheink másfélék, mint Jézus kortársaié. De mindegyik terhet végső soron a bűn okozza. Az az irányultságunk, hogy Isten nélkül, a magunk erejéből akarunk dönteni és cselekedni. Így előtör belőlünk a hitetlenség, önzés, harag, és testet ölt gondolatban, szóban, cselekedetben és

mulasztásban. Ez az igazi terhünk, a bűnünk. És az azal való szembesülés, hogy nem tudjuk jóvátenni, meg nem történné tenni.

Jézus azért veszi fel a keresztet, ezzel bűneink következményét, terhét, hogy mi letehessük. A Golgota az a hely, ahol megszabadulhatunk az igazi terhünktől. A böjti idő különösen is alkalmas a Jézussal való találkozásra.

És aztán ennek következtében mi is segíthetünk másoknak a terhük letételében: „Nekem az olyan böjt tetszik, amikor leoldod a jogtalanul fölrakott bilincseket, kibontod a járom köteleit, szabadon bocsátod az elnyomottakat, és összetörsz minden jármot! Oszd meg kenyeredet az éhezővel, vidd be házádba a szegény hajléktalant, ha meztelen embert látsz, ruházd fel, és ne zárkózz el testvéred elől!” (Ézs 58,6–7) Eljött a teherletétel ideje!

Dr. Tóth Károly

Lélek-zet

Böjti meditációk

Belső utakon...

Bevezetés

Alkalmat kívánunk nyújtani az olvasónak arra, hogy egyre beljebb menjen és saját, egzisztenciális kérdéseivel foglalkozzon. A rövid olvasmányok és a mellettük megjelenő vizuális tartalom együttese – reményesség szerint – lehetőséget teremtenek arra, hogy a böjti időszakban életünk lényegi kérdése, a Krisztushoz való tartozás kapcsán egyfajta útmutatást kapjunk és elmélyedhessünk benne.

Ráhangolódás az útra...

Minden út az elején széles, aztán egyre inkább leszűkül, beszűkül. Azt tapasztalom, hogy amikor megszületik az „útiterv”, akkor még nagyszabású, nagyratörő, merész, de miután elővesszük a térképet, a papírt, egyre inkább veszít erejéből, lendületéből. Az út elején állni mindig felemelő, vagány és nagyszerű, aztán az első lépés izgalma után jönnek az unalmas második lépések...

Nézem Vancsó Zoltán képét, és tudom, én állok ott. Látom a mellettem elhaladó lábnyomokat, melyek kifelé tartanak a képből, én meg csak megyek... Megyek szembe, ellen, csak azért is... A képen látható természeti kompozíciót, szimmetriát csupán két alakzat bontja meg: egy ember és egy templomtorony. Az alany és a tárgy, a tér és az idő. Megörökít egy egyszeri, megismételhetetlen pillanatot, mégis dinamikus a kép. A templomtorony mértani viszonyulási pont, amely felé halad az, aki úton van. A mozdulatlanságában megmozdul a kép. Úgy látom, mintha életmentő segítséget hozna a vándor a kiszáradt folyómederbe: a palackjában hozza a vizet, az utolsó cseppeket, a legdrágábbat.

A kezében lévő PET-palack, műanyag flakon rá-

döbönt arra, hogy az idei böjt lehetőséget ad arra, hogy környezettudatosan éljük meg ezt a negyven napnyi hosszú utat. Ma ez a böjt! Ma a böjt „zöld”, „öko”! Hogyan lehet az? Figyeljünk arra, hogy ne használjunk PET-palackot, hogy csapvizet igyunk, hogy szelektíven gyűjtsük a hulladékot. Az „ökoböjt” felnyitja a szemünket a felelősségünkre, hogy ha kevesebb húst eszünk, akkor kevesebb állatot kell megölni. Ha gyertyát gyújtok este a családi asztalnál, akkor energiát takarítok meg, és még hangulatos is.

Negyven nap = negyven kilométer: ha helyi termelőktől vásárolunk, akkor csökkentjük a szállítással járó környezetterhelést, kevesebb csomagolóanyagot kell felhasználni, és a szűkebb közösségünket erősíthetjük. 40 nap, 40 km, 40 ezer tonna: ennyi műanyag palack gyűlik össze ma Magyarországon évente, ami eltakarná a dombot, a templomtornyot.

Megrázó a kép, mert nem tudod, hogy az első vagy az utolsó PET-palack van ott a kézben. Lesz rá negyven napod, hogy megfejtisd!

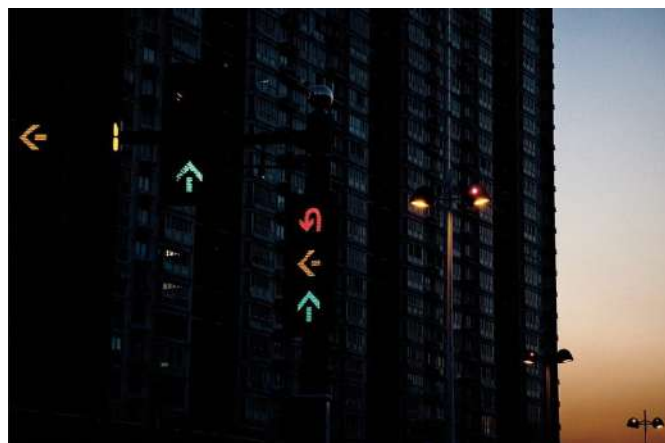
Az akarat mozdulatai

Amikor telefonálok, valamiért az a kényszerem támad, hogy járkáljak beszélgetés közben. Mintha a lábam össze lenne kötve a fülemmel, a figyelmemmel, az értelmemmel. Mintha megghiúsulna a kommunikáció, ha én közben egy tapodtat sem mozdulnék. Mintha ezzel közelebb tudnék menni ahhoz, akitől egyébként több száz kilométer választ el.

Talán így is van. Lehet, hogy így kellene böjtölni is. Így keresni meg, ami ugyan nem vészett el, csak elmerült mélyre a mindennapok rutinjában: odamenni érte, átölelni, és visszavinni a méltó helyére – a szívünk közepére. És akkor megérthetjük talán azokat is, akik hozzám hasonlóan látszólag egy helyben járkálnak, miközben olyasvalakivel beszélnek, aki valahol máshol van. Mert ezek a lépések a távol levő felé tett lépések. Az akarat mozdulatai.

Tudattalan kifejezései annak, hogy egyre közelebb és közelebb kerülünk Hozzá: immár nemcsak szavainkkal és gondolatainkkal, de egész lényünkkel, testünkkel, lelkünkkel együtt is. El kell hát indul-

ni, meg kell mozdulni, lépni kell, mert a világ leghevesebb útja eljutni az elménktől a szívünkig.

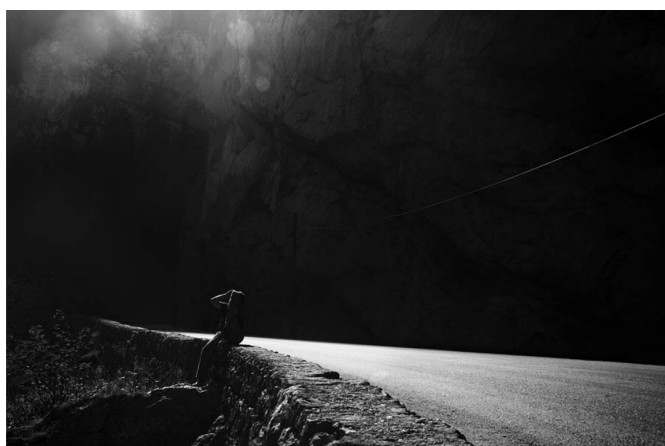

Keresem az utam

Most merre? – kérdezi tanácstalanul az utazó. S tekintetével az elágazástól vezető utakat fürkészi. Vajon hová visznek? Vajon milyen rajtuk járni? Vajon kivel lehet találkozni útközben? És a végén? Nehéz kérdések ezek. Nehéz, mert az út elején nem látszik, milyen lesz a vége. Csak akkor ismerhetjük, ha már jártunk rajta. De az élet nem ilyen.

Rutinos utazók erre azt mondják, erre való a térkép. Vagy egy vezető, akinek van helyismerete. Igen. A térkép vagy a vezető bizony komoly segítség. Életbevágóan komoly. Nélkülük hiába is keresnénk az utat, mert annyi tábla van körülöttünk, annyi nyíl, annyi felirat, hogy képtelenség közöttük eligazodni. Ezek azonban csak küldenek. Csak térítenek jobbra-balra. Csak irányítanak, útbaigazítanak, el- vagy megfordítanak. A térkép és a vezető viszont hív.

Hív és vezet. Veled tart, veled marad, míg megérkezel. Hozzá.

Az első felismerés

Bezártam az ajtót? Becsuktam az ablakot? Elzártam a gázt? – tipikus kérdései ezek az úton levő embernek. Pontosabban annak, akinek a teste ugyan elindult, de a lelke, a gondolatai még mindig odahaza vannak, aki még mindig legszívesebben a megszokott hely körül téblábolna, és a biztonság kedvéért nem

tenné ki egy percre sem a lábát otthonról.

A böjti úton levő is szembesülhet ezzel az érzéssel. A bizonytalanság kínzó kérdéseivel, amelyek képesek lennének akár még vissza is fordítani, vissza oda, ami lehet, hogy megfásult, romlott, kopott, de legalább ismerős: a régi élethez, a mozdulatlansághoz, a beletörődéshez.

Ha elfog ez az érzés az úton, inkább állj meg! Ül le az út szélére, lógasd le a lábad a semmibe, nézz körül, milyen tájon visz keresztül az ösvény! Mert az úton levő első felismerése éppen az, hogy valami megváltozott, valami megmozdult, valami új jön – s ha ez ellen a régi éned egy szikrányi maradéka is tiltakozni kezd, és vissza akar fordítani, csak így tudod csendre inteni.

Ülj le az út szélére, és várd meg, amíg a lelked, a gondolataid utolérik útra indult önmagadat! Ha már nem fontos, mit hagytál otthon, ha már egész lényedet csak az tölti be, hogy elindultál, úton vagy, és megszületik az érzés, hogy menni kellene már tovább, mert sok-sok nehéz lépés vár még rád: csak akkor kelj fel, és indulj tovább!

Az első kudarcok

Mint egy útszéli kereszt valahol a Kemenesalján, olyan magányos ez a kép. Itt-ott rozsdá eszi, a talapzatról is lepattogzott már a burkolat, de még mindig állja az idő próbáját. Ismerősek ezek a sokszor kéz nélküli, fej nélküli korpuszok, melyek még egy kézzel is úgy tudnak kapaszkodni a mindenségbe. Hasonlít rám. Rám, aki egy kicsivel ki akarok emelkedni, magasabb akarok lenni, mint a többiek. Rám, aki egy centivel meg akarom dönteni a világrekordot, egy lépést akarok tenni a Holdon, és egy karnyújtásnyira tőled egyedül tudom magamat érezni...

Az ember még a hegycsúcsot is megnagyobbítja, a hegy tetejére is csúcsot épít. Mert kell a mámor, a szédülés élménye, mint amikor fent állunk a dobogón, a katedrán vagy a szószéken... És oly könnyű ott elveszteni a fejünket. Az anyanyelvünk – mint oly sokszor – ismét képies és sokatmondó. A kudarc szóban ott rejtőzik az „arc” szavunk. Az emberi történet ezekről az arcokról, a kudarcokról szól, amiképpen ez

a kép is: nincs arca, nincs feje. Egyetemes emberi tapasztalatunk, hogy a kudarcot nem lehet megélni arctalanul. A kudarcot hozzatartozik a sírás, a tenyerekbe temetett arc, a mélyről feltörő kiáltás. A kudarc ellenében a sikert viszont meg lehet élni arctalanul, a sikerben könnyebben elveszti az ember a fejét. Nézem a képet, és a sikertől megrészegült, a csúcsokat meghódító emberből hiányzik valami, ami lényegi, az ismertetőjele: az arca, a feje, a tekintete.

Rá kell döbennem, hogy nem az a kudarc, ha nem tudom megmászni az életem hegyeit, nem az a kudarc, ha nem tudok felállni a dobogóra, nem az a kudarc, ha csak egy kézzel tudok kapaszkodni. A kudarc az, amikor az ember „kép-teleonné”, „arc-talanná” válik.

Találkozás a lelki mélységgel

Végtelennek tűnő búzatáblák közt járok. Nem is tudom, hova megyek.

Végtelennek tűnő tengerparton lábamat mossam a víz. Egyedül vagyok.

Végtelennek tűnő homokdűnék tetején ülök. El-fáradtam.

Mélység. Mindennapjaimat át- meg átjárják a meg nem értettség, az értelmetlenség pillanatai és én már nem mindig tudok és akarok harcolni.

Magasság. Felettem viharfelhők sorakoznak. Vagy éppen ártatlanul-idillien süt a nap és megjátssza a jó idő, hogy minden rendben.

Föld és ég határán egy láthatatlanul feszülő szál, melyen drótkötéltáncosként egyensúlyozni kéne. Honnan lesz hozzá a bátorságom? Acrofóbiával sas-szézni?

Egy nagy mélység fölött kihúzott kötélen. A kötéltáncos a figyelő tömegnek feltette a kérdést, elhiszik-e, hogy ezen a kötélen végig tud menni egy talicskával?

– Elhiszük! Lássuk! – volt a válasz.

Mire a kötéltáncos:

– Ki ül bele a talicskába?

Néma csend.

Aztán egy kisiú jelentkezett, és fürgén belemászott. A kötéláncos végigtolta a talicskát a kötélen maga előtt.

Miután mindketten épségben újra a szilárd talajra léptek, többen megkérdezték a kisiút:

– Nem féltél beleülni?

– Nem, mert az édesapám tolt a talicskát – válaszolta egyszerűen.

A kísér(t)és

Ősz van, az autóban ülök, esik az eső és fázom. Az ablaktörlő egy pillanatra tisztává teszi a kilátást, de hamar elmosódnak az északi part hegyei. Magányos vagyok. Tétován bámulok kifelé, és próbálom felidézni azt, amikor még sütött a nap, amikor még tiszta volt a kilátás, amikor még jól látszottak a Golgotán a keresztek. Félek. Egyedül vagyok, de nincs bátorságom és erőm kiszállni az esőbe, hogy megmosson.

Az autóm központi zárának kattánása is figyelemztet, hogy a kísértés sosem a külvilágból, valahonét felülről származik; a kísértés az elnyomott indulataimból, az elnyomott szexualitásomból, az elnyomott mohóságomból táplálkozik. A kísértések nem mérföldekre vannak tőlem, hanem nagyon is közel, nem maradhatok semleges vagy kívülálló. A kísértés belőlem származik, ott ül velem az autóban. Semmi köze a külvilághoz, nem arról van szó, hogy jön az ördög, a sátán és egyszer csak megkísért. Nem arról van szó, hogy jön és már messziről könnyen felismerhető, mindenkitől jól megkülönböztető. Nem. Arról van szó, hogy ott van benned, hasonlít rád és végig kísér(t) az életed útján. Ősz van, az autóban ülök, esik az eső és fázom. Az ablaktörlő egy pillanatra tisztává teszi a kilátást és végre megláthatom újra a Golgota keresztjeit.

Ima

„Először sírsz. Aztán átkozódsz. Aztán imádkozol” – mondja az erdélyi evangélikus költő, Reményik Sándor. Kinek-kinek talán más az „életprobléma-megoldási” sorrendje, de érdekes, hogy ritkán áll legelő az imádság. Talán nagy bajban az az első, hogy fohászokodsz? Vagy még „...megfeszítéd körömszakadtig maradék-erőd...”, mert úgy illő és arra vagy szocializálva,

hogy mindent a saját erődből érj el?

Állj meg egy percre és gondold meg: mit jelent az ima számodra? Mennyire van jelen a mindennapjaidban?

– Lelki köldökszinór vagy utolsó szalmaszál?

– Napi betevő falat vagy „nekem a kérés nagy szégyen”? (Nagy László)

– Elhagyhatatlan, mint egy fogmosás (bár az is elmarad olykor) vagy „feledhető”, mert annyi minden szövö át meg át a nap 24 óráját, hogy reggel rohanni kell, este meg félájultan ágyba zuhanva már nincs rá idő.

„Szemeimet a hegyekre emelem, onnan jön segítségem.

Az én segítségem az Úrtól van, aki teremtette az eget és a földet.

Nem engedi, hogy lábad inogjon, nem szunnyad a te őriződ.” (Zsoltárok könyve 121.)

Csend

Kezdetben teremtette Isten a csendet és a zajt. A zaj még kietlen és pusztá volt, a mélység fölött sötétség volt, de Isten Lelke lebegett a vizek felett. Akkor ezt mondta Isten: Legyen csend! És csend lett.

Látta Isten, hogy a csend jó. Elválasztotta Isten a csendet a zajoktól és elnevezte a csendet nesztelenségnek, a zajokat pedig hangoknak. Így lett este és lett reggel: első nap.

Végezetül az Isten elvette az embertől a csendet, mert az ember szakított a jó és rossz tudásának fájáról. Ekkor azonban megijedt az ember, mert meghal-

lotta az Úristen hangját, amint halk szellőként járt-kelt a kertben. Így lett reggel és este: az utolsó nap.

Elfogadni a nehézséget

A mai társadalom egyik legnagyobb hazugsága, hogy elhallgatja a szenvedés, a nehézségek, a terhek meglétét és létjogosultságát az ember életében. Ezek mintha csak bizonyos életkorban, csak bizonyos emberek esetében lennének valóságok, egyébként pedig csupán olyan kóros kinövésai a gőzerővel a boldogság felé robogó emberiségnek, amit gyorsan le kell metszeni, meg kell szüntetni, de minimum eltakarni.

Azután eljön az idő, amikor végtelenül nehéz. Amikor nem működik semmi úgy, ahogyan megszoktuk, ahogyan „kellene”. Amikor fáj. Amikor belegebedünk.

Most mi lesz? Ezt miért kaptam? Mit tegyek? Ez nem lehet igaz... Ezt nem hiszem el...

Isten kezéből a jót is és a rosszat is, a szépet is és a nehézségeket is el kell fogadnom. Azzal a biztos tudattal, hogy ő segít az elhordozásban. Igen, a legrosszabb se tart örökké.

Nick Vujicic 30 éves kéz és láb nélkül született fiatalember. Csupa kereszt és szenvedés az élete. És ő boldog férj, édesapa. Életvidáman reményt ad emberek ezreinek előadásáiban. Ő mondta egyszer:

„Döntést kellett hoznom, hogy mérges legyek-e Istenre azért, amim nincs, vagy hálás legyek azért, amim van.”

Egyedül Isten segítségével, állandó jelenlétével tudok tűzön-vízen át a keskeny úton járni. Azon az úton, ahol elindultam, ahol nemcsak szép és kellemes, boldog és finom élmények érnek, hanem keserűség és fájdalom is. Ahol azonban az Isten áldása kíséri életem minden napján. Az áldás olykor vigasztalás, olykor együtt-zokogás, gyöngéd karolás. Vedd észre, hogy mindezekben is Isten lép melléd.

Egyedül

Lépcső felfelé. Van, akiben maga a kihívás ez. Elindulni felfelé újabb magaslatok, újabb titkok felé. A bátorság, kitartás próbája ez. A remény útja felfelé vezet.

Aki magányos, éppen ezt veszíti el. Számára ez a lépcső az elveszett küzdelem helye. Senki nem megy fel vele, hogy társa legyen titkok kutatásában, senki nem támogatja, ha megbotlana. A magányos talán el sem indul ezen a lépcsőn. A képen egy kabát is van, felakasztva a fára. Ember nincs. Talán ott ül a fa alatt, soha többé felállni nem akarva. Talán eltakarja az arcát. Úgy érzi, valóban nincs is.

Böjt van. Ilyenkor az egyedüllét különös tartalmat kap. Menj be a belső szobádba, titkon imádkozál egyedül – mondja Jézus. Ez az egyedüllét soha nem magány. Ebben az egyedüllétben mindig ott van Isten. Azt olvassuk, Jézus is volt így: „de miután elbocsátotta a sokaságot, felment a hegyre magányosan imádkozni. Amikor beesteledett, egyedül volt ott.” (Mt 14, 23) Az emberek közt magányos volt, az imádkozásban egyedül volt.

A lépcső előtt állok. Magányom megbénít. A lépcső előtt állok. Egyedülétem erőt ad.

Bár tudna minden magány feloldódni abban a tudatban, hogy senkit nem hagy el Isten. Bár mondhatnám azt, hogy a magány bárhogy is feltörhető. Nem vagyunk ebben nagyképűek.

Olykor azonban mégis megtörténik a csoda. Nem csak úgy, hogy valakinek társa lesz. Isten közelében olykor a magány egyedüllétté szelídül.

A lépcső előtt állok. Bénultságom gyógyul. Indulnom kell! Vár a lépcső teteje. Titkok és jövő. Egyedül vagyok, de nem vagyok már magányos. Veszem a kabátomat.

A közösség elfogadása

– Elnézést, én voltam itt előbb! – rivallt rá valaki a sorban előrébb lépőre. Valóban ő volt itt előbb. Emlékszem.

Mert én már őelőtte is itt voltam. És persze amikor én ideértem, akkor is volt már itt valaki.

Ilyen ez. Állunk a sorban, egy helyben toporgunk, és nem merünk messze menni, nehogy valaki időközben elfoglalja a helyünket. Így inkább csak várunk. És közben állunk. Sorban.

Micsoda vicces paradoxon! „Sorban állni”. Mintha lenne sorrendje az egy helyben állásnak! Mintha számítana, hogy ki van előrébb, és ki hátrébb, ha csak állunk, és nem megyünk sehova!

Halad egyáltalán ez a sor?! – kérdezhetnénk. Valószínűleg joggal. Mert ha csak állunk abban a sorban, az már inkább olyan, mint a sír: néma, mozdulatlan, végleges, és bár megállapítható a sorrend, valójában teljesen lényegtelen, ki ki mellett foglal helyet.

A sor olyan, mint a sír, ha nincs benne sodrás! Az az élő folyam, amely körülvesz, átjár és magával ragad: így lesz a sorból sors.

S a sorsban már van értelme osztozni. Akiknek közös a sorsa, azok már társak. Elválaszthatatlanok, összetartoznak, együtt mennek tovább.

Amikor Jézus bevonult Jeruzsálembe, az emberek sorban álltak előtte az út mentén. Aztán Jézus elhaladt előttük.

És mögötte már nem volt sor többé.

Az értem történt szenvedés megértése

Futok. Nemsokára sötét lesz, hamarosan felkapcsolja lámpákat. Futok. Csak a magam zihálását halom. Csak a talpam ritmikus csapódását az aszfalton. Futok. Nincs ellenfelem, csak az idő. Nem kell leküzdenem senkit, csak saját fáradtságomat. Futok. Nincs cél, hova futhatnék. Ugyanoda érkezem, ahonnan elindultam.

Amikor gyerekek voltunk, versenyeztünk. Ki ér körbe hamarabb a háztömb körül. A harmadik próbálkozás után bátyám adott egy utcahossz előnyt, hogy neki is érdekes legyen kissé. Így is vesztettem. Most csak magam futok.

Talán ennyi, amit az életről el lehet mondani.

Körbe-körbe futunk. Nincs cél előttünk. Megszokott utakon már versenytársunk sem akad. Csak a saját zihálásunk, a saját lábunk üteme, csak a saját szívverésünk kíséri el. Míg utolsó nem dobban. Ennyi lenne?

Az út szélén kereszt. Nem hat meg. Láttam ezerszer. Tudom, Jézust nem így feszítették meg, az egész csak stilizált, szenvedés-nélküli, kifésült. De hirtelen eszembe jut az a szenvedés. Az igazi. Az, ami nem ilyen szép, hogy csak így el lehetne futni mellette. Ami előtt meg kellene állni mindenképpen.

Megállok. Miért érint meg éppen most ez az emlékezés? Annyiszor volt már az életemben, köznapivá lett, érdektelen, megszokott. Miért éppen most szólít meg? Talán életem monotonitása ébresztette fel azt a vágyat, hogy meglássak valamit értelméből? Talán a lassan utolsó dobbására készülő szívem ijesztett meg? Egyszer értem az Isten szenvedett. Jézus végtelenül magára maradván halt meg értem. Értem szúrták át. Értem gyalázták meg. Értem. Értem. Értem.

Hogy az életem ne pusztá köröket írjon le a semmiért. Hogy minden lépésemnek lehessen célja. Hogy meghallhassam a másik lábának ritmusát is, még ha meg is előz. Bár visszautasíthatnám szenvedését: nem érek annyit, ne tedd meg! De akkor nem lenne közöm hozzá. Akkor most nem állnék itt a csillagok alatt, és nem bámulnék az ég felé. Már kigyújtják a lámpákat. A kereszt egyre kevésbé látszik az út szélén.

Az utolsó szó

Az ég és föld összeér. Nem csak a templomban hasadt ketté a kárpit kitarva a szentséges titkokat ország-világ elé. Az ég és a föld összeér. Krisztus halála új utat tör, Isten végtelenül közel kerül az emberhez.

A Golgotától 500 méterre a hatalmas jeruzsálemi kultusz mindent megtesz, hogy megszólítsa Istent. Áldozatok, zsoltárok éneklése, kürtök kiáltása.

A Golgotán az Isten mindent megtesz, hogy megszólítsa az embert. Itt létrejöhet a találkozás. Csak itt jöhet létre a találkozás. Ég és a föld összeér.

A templomi istentiszteleten nem tárulnak fel a titkok. A zsoltárookra süket marad Isten. Az áldozatoktól undorodik.

A kürtök riasztják

A Golgotán csend van már. Bár távolról hallatszik a templomi lárma, itt csak suttogva szólnak. Már a katonák sem zajonganak. A haldokló mond még egy-két mondatot. Mindenki várakozik.

Egész keresztyénységünk szíve közepe ez a néhány nap. Halál és feltámadás. Nem a fogalmak. Nem a jelenség. A keresztyénység szíve közepe Jézus. Az ő

halála és feltámadása. A végtelenül ajándékozó Isten, aki semmit nem vár el már az emberétől. Mindent ő akar adni. Annyiszor hangsúlyozta azt, legyünk ajándékozók, most maga is az: végtelenül ajándékozó. A keresztszeretete megmutatása. A legvégsőig elmegy.

A haldokló utolsó szava már alig hallható. Benne van egész élete. Benne van Isten minden szeretete. Benne van az ember iránt érzett minden féltése. Benne van a nagy vacsorát rendező úr és a fiát hazaváró apa. Benne van a pásztor aggodalma és a pénzt kereső asszony ügybuzgalma. A szó azonban nagyon is emberi, egy haldokló utolsó szava: elvégeztetett.

Elvégeztetett.

Az ég és a föld összeér.

*Szöveg: Bogdányi Mária, Czöndör István,
Galambos Ádám, Koczor Tamás és Zsíros András*

fotók: Vancsó Zoltán

<https://mek.oszk.hu/12700/12795/12795.pdf>

Láthatatlanból láthatót

„Kérlek tehát titeket én, aki fogoly vagyok az Úrért: éljete ahhoz az elhíváshoz méltón, amellyel elhívattatok.”

Fénykép: Dombi Judit, Soproni Szentlélek és Szent Mihály Római Katolikus Plébánia

Mi hozhat változást? Ott lehet bennünk ez a kérdés, hogyha aggódunk a gyülekezetünkért, egyházunkért, a keresztyénységért. Ott lehet bennünk ez a kérdés, hogyha fáj a keresztyénység megosztottsága, a ma is meglévő felekezeti türelmetlenség, megnemértés, a hívő emberek szétaprózottsága.

Kapunk választ a kínzó kérdésünkre. Pál apostolnak az Efezusiakhoz írt leveléből a negyedik fejezetből, ami egy gyönyörűsége hitvallás az egyház egységéről és mindazokról a kincsekről, amik valóban a mieink lehetnek, amikbe bele tudunk kapaszkodni,

amik utat tudnak mutatni, amik meg tudnak tartani bennünket. Ezek lesznek előttünk ezen a héten, hiszen az Efezusiakhoz írt levél negyedik fejezetén fogunk végighaladni ezen a hat istentiszteleten. Halljuk majd azt a kulcsmondatot, ami a középpontjában áll az egész idei ima hetünknek: „Egy a test, és egy a Lélek, aminthogy egy reménységre kaptatok elhívást is.” És ugyanígy halljuk majd szeretetről, békességről, reménységről, hitről, keresztségről, közös Atyánkról, mindarról, ami összeköt bennünket.

A mai estének viszont az a kérdése, hogy hogyan tudunk idáig eljutni. Mi vezethet el bennünket ezekhez a kincsekhez? Mi vezethet el bennünket ahhoz, hogy megragadhassuk ezeket az értékeket, hogy meg tudjunk maradni? Ez a mai napunk tehát a kiindulópontra kérdez rá.

A válasz pedig az Istentől kapott elhívás. Ahogyan olvassuk a bibliai történeteket, érdekes azt megfigyelnünk, hogy a legtöbb Bibliában szereplő személy története az elhívással kezdődik. Pedig sokszor gondolkodhatunk azon, milyen életük volt előtte, de ez általában a Biblia szerzői számára nem érdekes. Azért, mert ami az elhívásukban történik, ahogyan Isten megszólítja őket, és ez a szó valami egészen komoly változást indít el az életükben, megtapasztalják Istennek az erejét és a szeretetét, ez kimozdítja őket az addigi helyzetükből, itt válik igazán izgalmassá minden.

Kedves Testvérek! Hiszem, hogy nemcsak a Biblia szereplőinek, hanem a mi életünknek is vannak ilyen pontjai. Van talán egy egészen konkrét kiragadott pontja, amikor először éreztük meg, sejtettük meg Istennek ezt a megszólító szeretetét, és aztán talán újabb alkalmak, amikre szeretettel emlékezünk vissza. Valóban megtartó ereje van ezeknek a pillanatoknak, érdemes ezeket felidézni magunkban. Hiszen minden így kezdődik, minden akkor mozdul meg, amikor Isten megszólal. A Biblia tanúsága szerint az egész teremtett világnak a léte is Isten szavával kezdődött: „Legyen!” És akkor jött létre minden, akkor lendült mozgásba minden. Nekünk olyan Urunk van tehát, aki beszél hozzánk, és amikor ő megszólal, akkor az mindenképpen változással jár. Hiszem, hogy egyetlen istentisztelet, mise után sem lehetünk ugyanolyanok, az mindig valamit változtat rajtunk. Azon keresztül Isten munkába vesz bennünket, lehet, hogy sok mindent lefarag rólunk, nagyon sok minden mással pedig megajándékoz, gazdagabbá tesz bennünket. Ilyen, a mi elhívásunk. Megszólít bennünket Isten, és onnantól vezet bennünket egy úton.

Ez az elhívás olyan erővel bír, hogy az még akkor is érvényben marad, hogy ha az ég és a föld elmúlik, még azon is túlmutat. Hogyha Isten valakivel elkezd egy történetet, annak még a halál és a világ vége sem vethet véget. Ilyen közös kincsünk az elhívásunk. Ez bizony azonos mindannyiunkban, minden keresztény emberben. Lehet, hogy más-más épületben történt velünk ez az esemény, lehet, hogy más-más lelkesen, papon keresztül szólított meg minket Isten, lehet, hogy másféle Bibliafordításon keresztül, de valahogyan az Úristen szava elért bennünket. És ez az, ami ebbe a közösségbe is elhozott, ami egymáshoz közel von bennünket.

„Éljetek ahhoz az elhíváshoz méltón, amellyel elhívattatok.” Így szól a szava Pál apostolnak ebben a mai igénkben. Mi hozza tehát a változást? Az elhívás. Istennek ez a szava. Mi olyan sokféle más mércének próbálunk megfelelni. Sokszor az határozza meg a gondolkodásunkat, a tetteinket, hogy ott munkál bennünk sokféle félelem. Ott van körülöttünk, a fejünk fölött sokféle elvárás. És mi ezekhez próbálunk meg alkalmazkodni, hogy mások mit szólnak hozzá, hogy ki mit vár tőlünk, pedig nem ennek kellene lennie az igazi mércének, hanem annak, hogy kik vagyunk mi valójában, azaz kinek szánt bennünket Isten. Ahogyan hallhattuk az evangéliumi történetben is Jézus tanítványainak az elhívását. Ez az a fordulópont, ami meghatároz bennünket. És ehhez kellene igazán alakítani a magatartásunkat, a gondolkodásunkat, járás-keelésünket – lehet ezt az „éljetek” szót így is fordítani

Igazán ehhez kellene újra és újra visszanyúlnunk. Az Úristen megszólított minket, lehet, hogy valamilyenre különböző az a küldetés, amit szánt nekünk, de alapvetően mégiscsak egy irányba mutat. Ugyanúgy az Úristentől indul és ugyanafelé a reménység felé tart. Ez az, amihez alkalmazkodni kell. Ennek kellene meghatározni az egész keresztény életünket.

És ez az, ami az alapja az egységünknek is. Nem pusztán valamiféle egyházi diplomácia, tehát hogy a keresztény felekezetek megpróbálnak barátkozni egymással. Nem. Ezen a közös elhívásunkon alapul, és igenis erre hív minket a mi Urunk, hogy együtt térjünk vissza az elhívásunkhoz, és együtt igyekezzünk azt megélni. Amikor tehát Pál Apostol az efezusi levélben az egységről beszél sokféle szóval, sokféle erényt, értéket elének állítva, ahogyan azt látni fogjuk a következő napokban, akkor nem valahogyan megfegyelmelni akar bennünket, nem valamiféle keresztény illetant akar nekünk adni, hogy egyszerűen megmutassa az utat, amin járnunk kell, hanem az önzonosságunkra akar elvezetni minket.

„Éljetek ahhoz az elhíváshoz méltón, amellyel elhívattatok.” Rámutat tehát arra, hogy micsoda méltóságot kaptunk Istentől. Talán vannak néhányan a testvérek között, akik ismerik azt a régi éneket: „Mint királyi gyermek...” Arról szól ez az ének, hogy lehet, hogy sokféle nehézséggel küzdünk itt a világban, de Jézusban mintegy hercegi méltóságot, mintha királyfiként, királylányokként élhetnénk itt ez a világon. Lehet, hogy rangrejtve, mégis őhozzá tartozva, ezért csodálatos gazdagság örököseként. Valami ilyesmiről beszél itt Pál apostól, amikor arra hív minket, hogy nem rendszabályokra van szükségünk, hanem ennek a méltóságunknak a felismerésére. És ez a méltóságunk, újra mondom, közös. Tehát ezt közösen tudjuk megélni, közösen tudjuk kibontani, közösen tudjuk valóságra váltani.

Mindez eddig talán nagyon szép, de talán már most, az imahét első napján úgy érezhetjük magunkat, mint amikor valaki mesél egy gyönyörű utazásról, amiről mi lemaradtunk, nem tudtunk részt venni rajta. Hiszen olyan szép, amiről Pál apostól beszél itt az efezusiaknak. De úgy érezhetjük, mi nem ebben a helyzetben vagyunk, ez nem a mi valóságunk. Ha így gondoljuk, akkor érdemes figyelni a felolvasott igénk lezelejére. Úgy hallottuk, hogy Pál apostól azt írja, börtönben van, és onnan, a börtönből írja ezeket a gyönyörű szavakat. Olyan helyzetből tehát, ahol a magánynak, a szétszakítottságnak, az erőtlenségnek olyan fokát kellett megtapasztalnia, ami a mi nehézségeinken is túlmutat. Ráadásul egy olyan korszakban, amikor törpe kisebbségben volt a kereszténység, üldöztetést szenvedve és egymástól elszakítva, elszigetelve. És mit tesz Pál apostol? Nem panaszkodni kezd

a nehéz körülmények miatt, nem azt írja, hogy akkor veszett ügy a Krisztus ügye, az egyház ügye, hanem ujjongó örömmel ad hálát az egyház egységéért és gazdagságáért. Milyen ellentmondásosnak tűnik mindez! Mégsem az. Mert arról van szó, hogy van egy látható nehézség, látható szegénység, látható szétszakítottság, de van valami másik valóság. Egy olyan valóság, ami elsőre talán nem látszik, de nagyon is létezik. És ez a valóság Isten hatalmáról, erejéről és a keresztyénekek egységéről szól.

Kedves Testvérek! Ez a helyzet velünk is. Felekezetekre szétagoltan, gyülekezeteken belül is talán sokszor szétszakítottságtól, feszültségektől szenvedően éljük meg keresztyén hitünket. De van egy láthatatlan valóság, az egyház egységének valósága, amit mindez nem tud tönkretenni, amit mindez nem tud meg nem történné tenni. Ez a mai igénk arra hív minket, lássuk meg ezt a láthatatlan kincset. Vegyük észre, és aztán tegyük láthatóvá. Hiszem, hogy az ökumenikus imahétnek ez a küldetése, hogy a láthatatlanból láthatót hozzon létre. A láthatatlan kincset észre vesszük, és valahogy elkezdjük láthatóvá tenni a hétköznapokban, kisebb és nagyobb közösségekben.

Hiszem, hogy vannak ennek látható jelei Sopronban az egyház összetartozása láthatatlan kincsének. Nagyon öröm számomra, hogy itt, a Szent Mihály-templomban ünnepelhetjük az ökumenikus

imahét nyitó istentiszteletét ebben az évben, hiszen a 16. században több évtizedig igazán irigylésre méltó valóság volt az, hogy vasárnaponként reggel 8 órakor római katolikus mise volt, délelőtt 10 órakor pedig evangélikus istentisztelet. Persze, tagadhatatlan, hogy vitatkoztak is abban az időben a felekezetek képviselői egymással. Mégis az, hogy ugyanabban a templomban tudták tartani az istentiszteleteket, csodálatos példa.

Persze vannak a városunkban negatív példák is. Hadd említsem meg azt, hogy a mai napon van a 80. évfordulója annak, hogy elkezdtek kitelepíteni a németeket Magyarországról. Ez pedig annak a szomorú példája, hogy az emberek nem ismerték fel az összetartozásukat. Szintén keresztyén emberek nemcsak hogy eltűrték azt, hogy a szomszédjukat elviszik, elűzik, hanem sokan még örültek is ennek.

Kedves Testvérek! Az a láthatatlan valóság, hogy mi összetartozunk, mi egy egyházat alkotunk. Ez Krisztus szándéka, és ez nemcsak valamiféle kegyes óhaj a részéről, hanem olyan valóság, amiért a vérét, az életét adta, amit megszerzett a számunkra. Isten adja, hogy ez a valóság láthatatlanból egyre inkább láthatóvá váljék közöttünk. Ámen.

Dr. Tóth Károly

(Elhangzott az ökumenikus imahét 1. napján.)

Külön utakon, de a cél közös

„...egy az Úr, egy a hit, egy a keresztség...” (Ef 4,5)

Aki velem találkozik, rövid úton megtudja rólam, hogy szeretem a sportokat, különösképpen a labdarúgást. Immár 5. éve minden magyar válogatott meccsen ott vagyok a Puskás Arénában és buzdítom a csapatot a győzelemre. Mindig érdekes nézni lelkészszemmel a szurkolókat, de úgy az egész metódusát is a sportnak. Tizenegyen küzdenek a pályán, hogy a labdát az ellenfél hálójába juttassák, ezzel boldoggá téve majd 60 ezer embert és még többet a képernyők előtt. Tizenegyen vannak, mindenkinek más a szerepe, van, ami hasonló, hiszen egy poszton úgymond többen is vannak, de mégsem mindegy, hogy valaki bal vagy jobb hátvéd. Ugyanígy a pálya közepén. S bár a kapus felelős a végső nagy védésért, azért az ő pontosságához a maradék 10 ember ügyességére is szüksége van. Mindenki más feladatot lát el, de a cél közös. De ugyanezt el tudnánk mondani szinte az összes csapatjátékról, ki mit szeret jobban: kosár-, kézi-, vízilabda és még hosszan lehetne sorolni. Annyi ember, megannyi képesség: erősség és gyengeség, mégis egy a cél: a győzelem.

Luther Márton azt mondja: a Szentírás önmagát magyarázza. És minden alkalommal, mikor a Biblia

egy hasonló szakasza kerül elénk, azonnal ez a mondat visszhangzik a fejemben és igen egyet tudok érteni Márton testvérrel. Hiszen egy ilyen kijelentés után, mint, ami most, a mai napon is elénk kerül, mi mást mondhatna még az ember, mint azt, ámen. Olyan ez, mint a matematika, nincs sunnyogás, mismásolás, máshogy magyarázás, hiszen a kettő meg kettő mindig négy lesz. Nincs olyan, hogy de ha innen nézzük, vagy más matematikust olvasunk, akkor mégis lehet öt, vagy végtére is lehet az három, ha a sorok közé nézünk. Nem, mindig egyenes és egyértelmű. Annyi. És most itt Pál apostol is kijelenti: EGY. Ebbe nem lehet belekötni, hiszen egy az Úr, egy a hit és egy a keresztség. Ugyanazt az Urat szolgálja minden keresztyén, és ugyanabban a kegyelemben részesült mindenki Jézus Krisztus által. A keresztség, amelyet magunkra vettünk, mikor a keresztség a homlokunkhoz ért, ugyanattól a személytől származik.

Az egyik kedvenc filmes trilógiám a J. R. R. Tolkien könyvét feldolgozó A gyűrűk ura. Évente újra-nézem, és gyakran a bővített verzióból tartok úgynevezett maratont. A történet lényegében egyszerű,

főhőseinknek meg kell menteniük a világot a pusztulástól. És mindez egy fantasy környezetbe van építve, varázslatos elemekkel megfűszerezve. A történet röviden, hogy egy gonosz entitást szeretnének legyőzni főszereplőink, akit úgy tudnak megállítani, hogy a gonosz gyűrűt, amit kovácsolt, annak a hegynek a vulkanikus tűzébe vetnek, amelyikben az készült. Erre a feladatra alakul meg a gyűrű szövetsége kilenc úttársal. E kilenc el is indul, hogy teljesítsék a feladatot, de természetesen a gonosz erők útjukat állják mindaddig, míg a szövetség megbomlik, és más-más irányba indulnak. Bár más úton, de ugyanazt a célt szolgálják: elpusztítani a gyűrűt, ezzel megmentve a világukat. A szövetség megbomlik, de nem oszlik fel. Továbbra is mindenki ugyanazon az úton jár, csak más irányból megközelítve, tudásának és képességeinek megfelelően segítve a gyűrűhordozót céljának elérésében, vagyis, hogy a gyűrűt a hegy gyomrába vesse.

Tudjuk, hogy szinte minden irodalmi alkotás, főleg a kiválasztott történetek, legtöbbször a Biblián alapulnak, Jézus Krisztus történetéből merítve. Talán ezért is emlékeztet a kereszténységre ez a történet is, hogy bár sokan, olykor sokféleképpen beszélünk a Szentháromságról, a Szentírás magyarázatáról, de a célunk végtére is mindannyiunknak ugyanaz: felvenni a keresztséget, dicsérni az Urat, megélni a hitet. És a sportban is, nemcsak a játékosok jönnek sok helyről, hanem a szurkolók is. Vannak szegényebbek és gazdagabbak. Van, aki messziről, van, aki közléről érkezik. Akinek az első és akinek a nagyon sokadik meccse. Vannak, akik többen jönnek és van, aki egyedül, de mind azért vagyunk ott, hogy győzelemre segítsük a csapatunkat. Lehet, hogy egyébként teljesen különböző, két régóta rivális csapatnak szurkolunk. Vagy egyáltalán nem nézzük a klubfocit, de akkor, ott mindenki ugyanazon az oldalon áll.

S mikor felállunk és együtt énekeljük a Himnuszt, majd együtt kiáltjuk, hajrá magyarok, akkor érződik csak igazán az, hogy egy vérből valók vagyunk. Mindent elmos a közös szív dobbanása, az együttes cél. És ma is, sokan, sok helyről érkezünk. Lehet, hogy valaki most van itt először, lehet, hogy valakinek nemrég volt a keresztelője. De valaki már sokadikára jön, már sokat hallott, sokakkal találkozott. Mégis ugyanaz az erő hozott ide bennünket: dicsérni az egy igaz Istent, az Atyát és az Ő egyszülött fiát, aki megváltott minket bűneinktől, s aki elküldte Szentlelkét, hogy megtartsa minket ebben a hitben, amit ma itt mind megvallunk. Vasárnap valószínűleg már mindenki a saját gyülekezetének saját templomában vallja majd meg ugyanezt, de az egység mégsem bomlik meg, mert ugyanazt a Krisztus valljuk. Ő mindannyiunk teste, mi pedig ennek vagyunk egy-egy tagja. Ő a kezdet és a vég mindannyiunk számára. A kereszthalál nem csak

egy bizonyos felekezetnek, mindenkiért történt.

S mint A gyűrűk urában, sokan, sok helyről érkeznek, más-más fajtából és környezetből. Mindenki között akadnak konfliktusok, nézeteltérések, de mégis közös a cél, hogy a gonosz hatalmát megállítsák. Mi keresztények is sokfélék vagyunk, van, hogy nem mindig értünk egyet. Akadnak olykor nehézségek és legyőzendő akadályok. De a valódi üzenetnek sosem szabad közöttünk elvesznie. Az evangélium, melynek hirdetése mindannyiunk feladata, nem maradhat meg közöttünk, hanem mindig hirdetni kell. Továbbadni, átadni, élvezni. Igen, mert Jézus örömhíre nem egy alaposan becsomagolva tartott, törekeny dísz tárgy, amit gondosan óvni kell a polcon. Azért van, hogy használjuk. Hogy az az egy hit, egy keresztség, melyet az egy Úr adott mindannyiunk életében, ott ragyogjon. Mert aki magára olti ezt az ajándékot, az megmutatja ezzel a másoknak is annak hasznát, örömét és minden ajándékát, amit ad. S van, hogy aztán összeveszünk? Igen, hiszen emberek vagyunk. Valami oknál fogva a viszály mindig felüti a fejét közöttünk. De megint itt jön az Úrtól kapott ajándék. A bűnre van bocsánat. Nincs az a megtérő bűnös, akinek az Isten ne tudna megbocsátani. S ha mi emberek ebben olykor gyengék is vagyunk, mi is képesek vagyunk a kompromisszumra és a megbocsátásra is. Lehet, hogy kicsit később, de tudom, hogy mindannyiunk számára eljön a pillanat, amikor elengedi sérelmeit és leteszi terhét.

Egyek vagyunk, egy közösség, még akkor is, ha látszólag különálló kis darabok. De a darabok összeillegnek, és együtt egy képet alkotnak. Ez a kereszténység. Olykor más poszton, de mindenki egy csapatban. Nem egy helyen küzdve, de a szövetség összeköt bennünket. Örüljünk, hogy az Úr ilyen egyedinek teremtett bennünket, és egyediségünkkel egy egészet alkot belőlünk. Mert bárhová is visz bennünket az élet, ebben a közösségben mindig helyünk kell, hogy legyen. Mert a keresztség, amelyet magamra vettem, már Krisztus egyházának tagjává tett. És ha tag vagyok, akkor örökös is, és ha örökös, akkor családtag is. Legyen ez országon belül, vagy kívül, de keresztények vagyunk. Ámen.

Imádkozzunk! Mindenható Isten! Te felragyogtattad a világban szent Fiad világosságát, hallgass meg minket, amikor közbenjárásában bízva hozzád fordulunk! Urunk, Istenünk, add, hogy szent Fiad világossága szeretetben és igazságban egyesítse egyházadat! Légy velünk kegyelmeddel, hogy szándékos szerint használjuk fel időnket a mulandó világban, az örökkévalóságban pedig választottaiddal és angyalaidal együtt vég nélkül dicsőíthessünk téged, aki az Atyával és a Szentlélekkel élsz és uralkodol mindörökkön-örökké. Ámen.

*Somogyvári Flóra
(Elhangzott az ökumenikus imahét 4. napján.)*

Gyülekezetünk életéből

Egy reménységre elhívatva

Soproni ökumenikus imahét 2026-ban

A 2026-os ökumenikus imahét imádságait és elmélkedéseit az Örmény Apostoli Egyház (Hay Arrak'elakan Yekeghets'i) hívei készítették a katolikus és protestáns egyházakhoz tartozó testvéreikkel az Efezusiakhoz írt levél (4,1–13) alapján. Az imahét célja a keresztyének közötti egység és megbékélés: „Egy a test, és egy a Lélek, aminthogy egy reménységre kaptatok elhívást is.” (Ef 4,4)

A mostani imahét arra hívott, hogy a keresztyén örökségünkből kiindulva találjunk közösen Istenre, és viseljük el egymást teljes alázattal (önismeret, tisztelet, nyitottság) és alázatossággal (tettekre váltott kölcsönös elfogadás, partnerség, szolgálatkészség), de nem megalázkodással. Szelídséggel, türelemmel és szeretettel, megtartva mindeközben a Lélek egységét és a békeesség kötelékét úgy, hogy megőrizték a népek, nemzetiségek, felekezetek mindazt, ami kizárólag rájuk jellemző, és kiemeli őket a többi hasonló közül egyedi tulajdonságaikban, különlegességeikben – ezáltal erősítve az egységet, s így jussunk el Isten Fia megismerésének egységére.

Ennek elengedhetetlen feltétele egyrészt, hogy bízunk önmagunkban is, és abban is, hogy Isten ereje minden nehézségen átsegít bennünket. Másrészt feltétele, és kötelességünk nemcsak az, hogy békében éljünk önmagunkkal és egymással, hanem az is, hogy másokat is kibékítsünk.

Hiszen egy az Úr, egy a hit, a keresztség Istenben és az Atyában mindenek felett. Abban a világban, ami kilátástalan helyzetbe került a 21. századra, Krisztus követőinek egy szívvel kell szólania és hirdetnie nagyságát, megmentő szeretetét, s így egy akarattal kell cselekednünk a világért, Jézus Krisztusra mutató példaadó étellel, úgy, hogy mindezt Benne való hittel visszatükrözzük. Ez az isteni egység áll küldetésünk középpontjában, amit az Ő mély szeretete tart fenn, hiszen egységes célt tűzött elénk. Egymás hitének, nemzetiségének, emberségének elfogadását, amire Nélküle alkalmatlanok vagyunk emberi természetünkből adódóan.

„Egy a test, és egy a Lélek, aminthogy egy reménységre kaptatok elhívást is” (Ef 4,4).

Egyes feltételezések szerint már csak maximum 50 évünk van arra, hogy Európa az iszlám uralma alá kerüljön. A langyos keresztyénység nem ment meg minket. Nézzünk derűlátóan! Még van 50 évünk! De akkor, és csakis akkor, ha Európa vezetői és népei Isten kegyelméből megtérnek! Ezért is komolyan kell

vennünk keresztyén hitünket, erkölcsünket és a Tízparancsolatot. Meggyőződésem, hogy ez a nemzetek sorsát és a történelmi eseményeket is befolyásolja.

Az emberek választ keresnek, és oda fordulnak, ahol ezt megkapják. Ezért is kell az egyháznak fellépnie az evangéliummal olyan erőteljes és vonzó módon, ahogy eddig soha. Ezért kell hitben-lélekben megerősödnünk, hogy alkalmassá váljunk misszióink teljesítésére. A megtartó hit forrása Isten: az ő ígéretei és cselekedetei.

Kívánom valamennyiünknek, hogy napról napra legyen megtartó hitünk, tudjunk bízni a Gondviselőben az adott nap feladatai és próbái között, és ne csak az ünnepnapokon!

x x x

Ezeket a gondolatokat erősítették bennem az ideai imahéten elhangzott prédikációk is.

Pénteken az evangélikus gyülekezeti házban a keresztyén felekezetek közötti egységtörekvés szellemében Barta Livia református lelképásztor és Somogyvári Flóra evangélikus lelkész szolgált a liturgiában, az igehirdető Grafl Ákos római katolikus káplán volt; aki az „Egy az Isten, mindnyájunk Atyja, aki mindennek fölötté áll, mindent áthat és mindenben benne van.” gondolatára építette prédikációját.

Rámutatott, hogy a mindenben benne élő, de semmit nem összemósó egységnek kell élnie a családok erejében, a nevelésben, az emberek egymás iránti szándékaiban is és a közös siker akarásában.

Nem az összemósódás, hanem eltérőségünkben összetartozás, egymásra építés a cél. Az ökumené Is-

ten szándéka, együtt képviselve az Ő mérhetetlen hatalmát és szeretetét, ahol mindenben megnyilvánuló személye alkotja meg az egységet.

„Az iszlám terjeszkedése megállíthatatlan Európában a mi egységünk nélkül.” – folytatta gondolatait Grafl Ákos. „Ez a mi közös felelősségünk, mert összefogásunk nélkül eltűnik minden. Ennek kulcsfontosságú feltétele a másik elfogadása, a szembenézés önmagunkkal. Nem egybemosás, nem feladás, hanem összetartás.”

Kulcsfontosságú ezek mellett egyrészt zsidó testvéreinkkel is a zsidó-keresztény párbeszéd folytatása, hitük elfogadása, kultúrájuk tolerálása, másrészt a német testvéreinkkel való testvéri szeretet, az egymásra építés mindennapjainkban, legyenek bármilyen felekezeti is, hiszen kiűzetésük Magyarországról, ahol ezer éve a hazájuk volt, jogtalan és igazságtalan volt. A rendszerszintű bűneinkkel való szembenézés gyakran akadályokba ütközik; az emlékezetkultúra hiányosságai, vagy a felelősség elhárítása miatt, amihez hiányzik a társadalmi szintű felelősségvállalás. Emlékezhethiányosak vagyunk sokszor és a felelősség felvállalásával járó bocsánatkérés elmaradása miatt mindkét esetben. Pedig e kettő őszinte megtétele és megtartása nélkül nem válhat teljessé és sikeressé az ökumené (teszem hozzá én).

Csütörtökön az ökumené jegyében Kálmán Imre római katolikus városplébános és dr. Barta Zsolt református lelkipásztor vezették a liturgiát a református templomban. Somogyvári Flóra evangélikus lelkész igehirdetése az ifjúság újjító szemléletét tükrözte, amely különösen a kreatív összefogásban és a felekezetek közötti együttműködésekben mutatkozott meg az eddigiekben. Meghökkenítő hasonlaltal kezdte prédikációját.

A modern labdarúgásban a kapus kulcsszerepet játszik az összjátékban, aki nemcsak a gólvonal védelméért felel, hanem a támadások építésének első számú kezdeményezője is. Ő az akciók megindítója, gyakran rövid passzokkal a védőknek, vagy hosszú indításokkal a támadóknak. Magabiztos labdakezelés lábbal, pontos passzok és jó helyezkedés szükséges a védekezésből támadásba való átmenethez. Ő a csapat egységes védekezésének és támadásának alapja, ahol a legkisebb hiba is végzetes lehet. A cél a játékosok összhangja, a győzelem. ugyanígy az ökumenében, Krisztus irányításával, nincs sunnyogás, nincs mellébeszélés, egyenes, egyértelmű minden: összetartás, hiszen egy az Úr, egy a hit.

Ilyen a harc J. R. R. Tolkien angol író és filológus világhírű fantasy-regényében, A Gyűrűk Urában; a jó és a gonosz végső harcában, ahol a kisember hősiessége, a barátság és az önfeláldozás, az egymás eltérő értékeire építés révén pusztítható el a hatalomvágy jelképe, az Egy Gyűrű, a kegyetlen hatalom. A regényben Gandalf, a harcosok szövetségének vezetője az összetartó erő.

„Egy testté, egy lélekké összeforrva az Úr magába ölelte valamennyiüket az egy célért, megtartva erősségként különbözőségeiket egységakaratóval.” – fejezte be fiatal lendülettel, az ifjúság újjító szemléletével, amely különösen a kreatív összefogásban és a felekezetek közötti együttműködésekben játszik kulcsszerepet.

A szombati ökumenikus estén Mészáros Domonkos OP atya és dr. Tóth Károly evangélikus igazgató lelkész szolgált a liturgiában.

„Bár szétszakadva él az Egyház, / Jézusban mégis egy lehet. / Ha el is választ annyi korlát, / Testvérnek adj testvérkezet! / Ha egy a Pásztor, egy a nyáj, / Őnála mind helyet talál.” – az 586. református énekkel kezdte igehirdetését dr. Barta Zsolt, a Soproni Református Egyházközség lelkipásztor.

Isten egy új egyházba állította össze a széthullott mindenséget azért, hogy összefogta a nyáját és a világot. Ez az egység ajándék és egyszersmind küldetés. Bár az ember örömforrásai sokszor mérgezetek, szeretete tökéletlen, lelke békétlen, de imájában a világ zavaros eszméiből való kivezetésért könyörög és Isten örök megtartó igazságáért megtartó vezérfonalként fohászokodik.

Pál apostol adja meg az első összegzést; egy az út, egy a kereszténység, egy az egyház, amelyet dinamikus változás jellemez. Megközelíthetőségét a pásztor garantálja, aki a gyülekezet építését szolgálja Isten munkásként a Tőle kapott ajándékaival: igemagyarázatai az írott Igével egyenértékűek, a gyülekezet számára irányadóak, a gyülekezet tagjai pedig nem személye, hanem a szolgálati ajándékok iránti tisztelettel és engedelmisséggel viseltetnek, ezáltal áldással vezeteti őket. Ezért közössége növekszik lelkileg, s a jó pásztor garantálja, hogy a nyája is irányt mutat belső tartásban, irgalomban, szolgálatban Krisztus és embertársai felé.

Láthatósága a lényeg közöttünk, bennünk szétvétel és ellentét nélkül. Ekkor árad a türelem és az elfogadás kegyelme a szülőktől a gyermekek felé és fordítva konkrétan és tágabb értelemben is. Isten és az ember célja egy egybeszerkesztett egyház, amely szerető növekedésével átöleli a családokat és a világot.

x x x

Az elhangzottak sarkalltak engem a következő gondolatokra. Kezdhajjuk mindezt mindjárt a saját gyülekezetünkben is. Nap, mint nap arra kell belülről, önként törekedjünk, hogy szeretettel és bizalommal, jó szóval, cselekedettel, egymásra és egymást építő, támogató és toleráló közösséget alkossunk gyülekezetként mi magyarok és németek (szigorúan csak abc sorrendben). Unikum vagyunk a Budavári Német Evangélikus Gyülekezettel, és néhány kisebbel együtt megmaradásunkban, együtt lélegzésünkben. A seb, amit a német ajkú, de ugyanakkor magyar érzelmű

testvérek kitelepítése jelentett, máig kihat a települések és az evangélikus egyház életére. Napjainkban német testvéreink lelkész nélküliségükben áldozatos munkát végeznek a minden vasárnapi istentiszteletükért.

Segítsük testvéreinket abban, amiben kéri, és amiben tudjuk, hogy kétnyelvű gyülekezetként megmaradjunk ne csak tradicionálisan, hanem a mindennapjainkban is élő egyházként, ne csak egymás mellett élve, hanem együttélésben úgy, ahogy megmaradtunk. „...teljes alázatossággal és szelídséggel, türelemmel, viseljétek el egymást szeretetben, és igyekezzetek megtartani a Lélek egységét a békesség kötelékében.” (Ef 4,2-3)

Senkinek sem szabad kirekeszteni az egységnek, a megbékélés megteremtésének még a lehetőségét is. A megmásíthatatlan történések örökké fájnak, de nem lehet generációkon átívelő szakadékokat időtlen időig építeni. Közös felelősségünk ez nem csak ünnepeken, hanem a hétköznapokon is a szeretettel, megbízható egymásra építés megteremtése.

Az ökumenikus imahét segíthet bennünket abban is, hogy erősítsük a kapcsolódásokat más felekezetű testvéreinkhez: az íghallgatás közösségében akár járhatunk egymás templomaiba identitásunk feladása nélkül. Akkor mindnyájan részesei lehetünk annak a lelki csodának, ami az elmúlt hetekben történt, amikor egy más felekezetű keresztény testvér szólított meg a buszon. „Ugye maga evangélikus? Emlékszem az arcára. Vajon jöhetünk mi is istentiszteletre?” Én bátorítottam mindkét nyelvi közösségünkbe jönni őket, hiszen Isten Igéje itt is szól hozzájuk, megnyugszanak, feltöltődnek, mellettünk jól érzik magukat. Ez a testvér is elmondta, hogy csak formát váltottak, amikor ide jártak. Olyan hitet és közösséget találtak, ami számukra is elfogadó, Isten-közeli.

Szöveg: Csiszár Ágnes

Fotó: Dr. Tölle Katalin

Mikulás

Advent 2. vasárnapján a gyerek-istentiszteletre ellátogatott a Mikulás, aki még egy szelfit is készített.

Ádventi délután

összefoglaló videója megtekinthető az alábbi linken:
<https://youtu.be/rLwCw63D9bI>

Megújult a balfi templomtorony

A balfi leánygyülekezet temploma 2011-re nagyrészt megújulhatott. A torony az akkori munkálatokból kimaradt. Azóta egyre romlott az állapota, a vakolat egy része lehullott róla, az ablakok is rossz állapotba kerültek. Több évnyi tervezés és adománygyűjtés eredményeként 2025 őszén megújult a templomtorony. Ezért adott hálát a gyülekezet advent második vásár-

napján. Az istentiszteleten Szemerei János püspök hirdette Isten ígését, a liturgiában szolgált a két gyülekezeti lelkész, énekelt a balfi kórus, Kassai Róbert gondnok pedig ismertette a felújítás menetét. Az alkalmat szeretetvendégség zárta az óvoda épületében.

Dr. Tóth Károly

A templom ablakai

Az építéstörténeti dokumentáció szerint soproni templomunk hajójának építéskor az épületesztalos munkákat Paris Mihály készítette, a nyílászárókat az 1782 őszétől 1783 teléig tartó időszakban építették be.

A torony építéskor a hajó homlokzatát is renoválták. A sekrestye feletti középső ablakot részben befalazták, helyén kerek ablak készült. A templom keleti oldalán volt középső ablak vakablakként a torony első emeleti nyaktag részébe került. A következő iparosok dolgoztak a munkálatokon: Handler József építőmester, Höller György kőfaragó, Stoye József Gottlieb lakatos, Hacky Károly asztalos, Schuster Károly üveges, Wulff János mázoló.

1878-ban a nyílászárókat átmázolták.

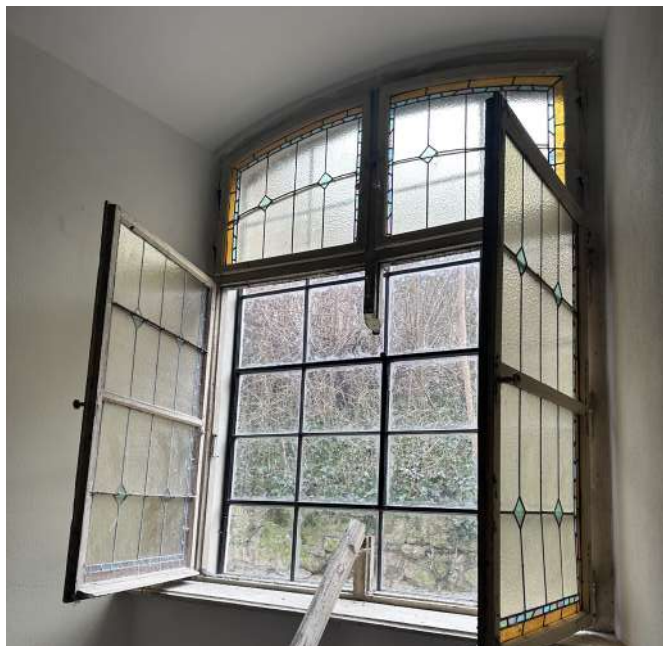
1895-ben bevezették a gázfűtést, a jobb szigetelés érdekében 26 db külső vaskeretes ablakot építettek be, melyeket Hoffmann Rudolf lakatos készített: a 12 alsó ablakot 1895-ben, a 14 felsőt 1896-ban szállította.

A Luther Mártont ábrázoló színes üvegablakot 1928-ban a német Gusztáv Adolf Egyet ajándékozta. A másikat, a Gusztáv Adolf-ablakot a svédek. Ez a két művészi ablak az oltár bal és jobb oldalára került (1944/45-ben elpusztultak). Az oltár feletti hatalmas Luther-rózsát a soproni Evangélikus Ifjúsági Egyesülettől kapta a templom ajándékba. Ekkor készült az előcsarnok két színes üvegablaka özv. Brenner Teréz adományából, melyeket Kopp Ferenc üvegfestő iparművész budapesti cége gyártott. Hirschler Rezső az összes ablakot színes katedrálüveggel üvegezte be. A főbejárat feletti ovális színes üvegablak, mely az áldást osztó Krisztust mutatja be, 1930 adventjére készült el, Králik Gusztáv líceumi tanár rajza alapján.

A templom a II. világháború idején, az 1944–45. évi légítámadások során jelentős bombakárokat szenvedett. Az összes ablak betört, a Luther Mártont és a Gusztáv Adolfot ábrázoló színes üvegablakok elpusztultak. A károkat 1947-re sikerült kijavítani: az ideiglenesen bedeszkázott ablakokat beüvegezték.

A következő felújítás 1966-67-ben történt, melynek során kijavították a nyílászárókat, Joó Rudolf asztalosmester két új ablakot készített, beillesztette az ablakszárnyakat. A II. világháborúban tönkrement két színes üvegablak (Luther, Gusztáv Adolf) pótlására Hirschler Vilmos üveges a templom földszintjén lévő többi színes ablakhoz hasonló színes ablakszárnyakat készített. A hiányzó ablaküvegeket is pótolta. Az előtér színes üvegablakait javította. Mártz lakatosmester üzemvezető szakemberei a külső vaskeretes ablakok kereteinek javítását elvégezték.

1988-1990 között a nyílászárókat ismételten felújították, a törött sima és ólomüvegeket pótolták.

A II. világháborúban elpusztult Luther- és Gusztáv Adolf-ablakokat eredetiben állították helyre Káspár Hermina adományával.

Az ablakok kőkeretesek, a földszintiek egyszerű szalagtaggal, az emeletiek könyöklőpárkánnyal, záradékukban zárókővel kiképzettek.

A jelenlegi felújítás a hajó ablakait is érinti. A belső, fa szerkezetű nyílászárók restaurálásához Kóbor Zsolt farestaurátori szakvéleményt készített. A jelenleg fehér színre mázolt szárny és tok festékrétegei alatt az eredeti barna olajfestett réteget feltárta. A

barna színek egyébként a régről kibontott, a toronyban tárolt ablakokon is láthatók voltak. A kovácsolt vasaltok, pántok és fordítók is fehérre mázoltak, eredetileg feketék lehettek.

A külső vasablakok elhelyezésénél a földszinti ablakok tokosztóját átvágták és lehajthatóvá alakították, azért, hogy a külső fém ablak is nyitható legyen. Sajnos a külső réteg nyitható részei rosszul záródtak, és a csapadék a két ablak között befolyt, erősen károsította a nyílások kőkereteit és a belső fa szerkezeteket.

Eredetileg az alsó ablakszárnyak nem csak két, hanem nyolc felé tagoltak volt. A korábbi osztólecek csonkjai ma is láthatók az ablakon. Akkor sík-, most színes ólomüvegezettek.

A legrosszabb állapotban lévő, a hajó északkeleti oldalán lévő két ablakot a restaurátorok műhelyben

helyreállították, nagy örömmel karácsonyra a helyükre kerültek.

A külső vasablakokat kibontották, műhelyben a nyitható részeket behegesztették, festették, a helyszínen üvegezték. A hajó összes külső vasablakának felújítása megtörtént.

A kivitelezés befejezésének tervezett határideje április vége, amellyel templomunk külseje teljes egészében megújul. Kérjük a gyülekező támogató imádságát ebben a tennivalókkal telített időszakban.

Forrás: Dr. Kelemen István és Nemes András: Sopron, Evangélikus templom, épülettörténet és műemléki értékleltár, 2021; Kóbor Zsolt: Sopron, Evangélikus templom: Farestaurátori terv, 2025. augusztus.

Harsányi Eszter

KAZUÁLÉK EGYHÁZKÖZSÉGÜNKBEN A 2025. ÉVBEN

Keresztelések

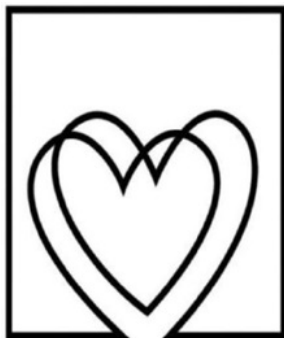

Bánó Izabella
Bágyi Damján Dusán
Bak Dorka
Balogh Alina Blanka
Balogh Barnabás
Bruckner Nándor
Buczolitsch Ábel Miklós
Budai Bende
Doernbrack Dorina
Edelényi Vilmos
Emma Isabella Dávid
Ernyesi Elina
Fung Elena
Gadóczy-Kiss Arnold

Győri Attila
Gyuricza Dominik
Hart Bence
Horváth Zsófia
Horváth-Ágotay Dániel
Juliana Sophie Thot
Kárpáti Lana Olívia
Kárpáti Soma
Kerekes Kende
Kiss Leonie
Knábel Julianna Róza
Koleszár Boróka
Koncz Olívia
Kovács Csilla Glória

Kovács Natali
 Küstel Annabella
 Küstel Izabella
 Küstel Mirabella
 Lendvai Patrik
 Lentavits Kamilla Sára
 Lisztes Bence
 Lugosi Botond
 Lugosi Patrícia
 Lugosi Tamara
 Lukács Gyöngyvér
 Nagy Liza
 Nagy Szofia
 Németh Ábel
 Németh Emilia
 Németh Olivér
 Németh-Tóth Tímea
 Polónyi Elena
 Polónyi Szabolcs
 Preidl Dominik
 Schmid Kristóf
 Székely Alex Ákos
 Székely Csaba Gábor
 Székely Nimród Ádám
 Székely Olivér
 Tóka Bella
 Tóth Gergő
 Váradi Bertalan
 Vlasich Vera
 Vörös Elizabeth
 Vörös Lilien

Esküvők

Breitenbach Florián –
 Csonka Zsófia Dorka
 Fischer Tamás –
 Sövegjártó Boglárka
 Bernadett
 Hokker József –
 Molnár Eszter
 Kovács László –
 Tell Katalin

Dr. Krisch András –
 Stánicz Alexandra
 Németh Áron –
 Kapuvári Vivien
 Szála Benjámín –
 Kiss Viola
 Benjamin Unger –
 Hották Dorina

Temetések

Balogh Istvánné Binder Ilona
 Balogh Sándor
 Balogh Sándorné Horváth Etelka
 Belléncs László Sándorné
 Rácz Erzsébet
 Bencsik Ferencné Kisfaludy Irén
 Besenyei Miklós
 Bónis Lajosné Leitner Mária
 Bózsöny Margit
 Faller Antalné Dolinay Ildikó Ibolya
 Ferenczy Istvánné Varga Julianna
 Fodor Zoltánné Papp Julianna
 Gálos Ernő
 Gálos József Zoltán
 Gyuga Ottó
 Hirschler Rezső
 Horváth Lászlóné Hidegh Edit
 Erzsébet
 Kassai Lászlóné Németh Margit
 Kerata István
 Keresztes József
 Kiss Györgyné Tőreki Karolina
 Kiss Jánosné Györe Piroska
 Kollerné Kocsis Andrea
 Kovács Endréné Edvi Irén
 Kovács István
 Kovács Zoltánné Unger Irén
 Kovacsics Miklósné Rajnai Erzsébet
 Lackner Andrásné
 Schrammel Mária
 Limberger Nándorné Kovács Klára
 Margit Maria Molnár Margit
 Maria Hannes

Mastalír Ernóné Dr. Zádor Márta
 Csilla Emese
 Németh Anna
 Németh Ferenc Gábor
 Németh Kálmán
 Oláh Jánosné Lágler Zsuzsanna
 Orbán János Tibor
 Pfandler Hortenzia
 Poór Béláné Mátis Lída
 Preidl Károlyné Malzl Mária
 Princes József
 Puskás Gyuláné Kebelei Irma
 Rajnai Károly
 Sift Andor
 Siklósi Katalin
 Simonis Mihály
 Székely Zoltán
 Szerezla Benedekné Himer Mária
 Szőke András
 Takács Gábor
 Talabér Ferencné Zügn Terézia
 Tschurl Károly
 Várnoki Ferencné Kassai Mária
 Zsuzsanna
 Weiszbeck Erzsébet

Köztemetéssel búcsúztattuk

Ábrahám Attila
 Bajka Árpád
 Bella Zsolt
 Biernatcki Sándor
 Farka Ferenc Antalné
 Csigi Krisztina
 Farkasincki Imre
 Fintor László
 Gulyás Tibor
 Győri László
 Horváth Csaba Lászlóné
 Németh Anna
 Hujber Árpádné Horváth Mária
 Magdolna
 Kenesey László Károly
 Kovács Gábor
 Lichtl Tibor
 Nyári Andrea
 Orbán László
 Patonai Zoltán József
 Stieler Nándorné Kellner Ildikó
 Anna
 Tóth Tibor Józsefné Illés Magdolna

„Ki fog engem minden születésnapomon énekelve felhívni?”

Mastalír Ernőné dr. Zádor Márta emlékére

Fénykép: Sopronmédia

Beszélgetés Mártival!

Nem búcsú, nem elköszönés, mert nem tudom elfogadni azt az űrt, amit itt hagytál.

Évtizedes emlékek. Jók és rosszak, bár néhány éve egy beszélgetésünk alkalmával azt mondtad, olyanok nem is voltak, hiába bizonygattam. Nem rontott az semmit a kapcsolatunkon, de Te kizártad. Én meg lázongó fiatalabbként, naná, hogy ellentmondtam. Szerencsére szinte azonos neveltetésünk, hitünk átszűrte ezeken a dolgokon, eseteken.

Ha meleg volt a mosolyod, tudtam, minden rendben van, no de amikor besötétedett a szemed, éreztem, most baj van. Hibáztam. No persze volt, amikor mégis jól sikerült, s ezek feledésbe merültek. Sokat segített a közös egyházi élet, bár én messze nem éltem olyan aktív, tevékeny, segítő életet, mint Te, ugyanakkor tudtad, hogy a háttérben ott vagyok. Te nemcsak mint tag, hanem később mint presbiter mindent megtettél a közösségért, legyen az fiatal, idős, magyar vagy német!!! Jézus által tanított szeretet vezérelt! Családom valamennyi egyházi eseményén ott voltál, szüleim halála után helyettük is! Köszönöm!!!

És ezt az űrt kellene most megtölteni. Tódulnak az emlékek. Mindig próbáltál taníogatni, ha láttad, rossz irányba indulok, leültél és beszéltél a fejemmel. Vigyázz! Nem csak magad, a családodat is tönkretesz. Viseld békében a fájdalmat. Megtanultam, hogy reggel új nap virrad, újjak a napsugarak, még a felhők

is. El kell tudni fogadni szeretettel!

Emlékszem, egyszer nagyon „haragudtam” Rád. Köztudottan elég jól fogalmaztam, s egy sima 2-3 mondatos levelet négyszer adtál vissza újraírásra. Nem értettem. Dühöngtem. Már az egész könyvtár ezzel volt elfoglalva. Aztán kiderült a nevelő célzat. Voltak ennél persze komolyabbak is zárt ajtók mögött. Pályázatok, fejlesztések, gazdasági ügyek. Ma is büszke vagyok tanításodra, hogy bevezettél a helyi, a hazai, a nemzetközi szakmai életbe.

Támogattad, hogy képezzem magam, néha olyan területen, ami akkoriban közutálatnak örvendett.

Most pedig itt maradtam. Az elmúlt néhány évben Te tartottad bennem a lelket! Nem sokan voltak. Emlékszem, talán épp a Traumán feküdtem, csak automatikusan vehettem fel a telefont, később elmondtad, Te voltál. Ugyanígy a Szanatóriumban, majd az Otthonban. Ez utóbbiban segítettél még többet. Az elején egyáltalán erőt kellett adnod, hogy ne adjam fel, utána pedig ahhoz, tudok én egyedül is boldogulni, kisebb segítséggel. Nehéz volt, de Te mindig azt mondtad: „Erős vagy!” Pedig Benned volt az erő, amiből még adni is tudtál! Köszönöm, hogy közel állhattam Hozzád!

Márti!

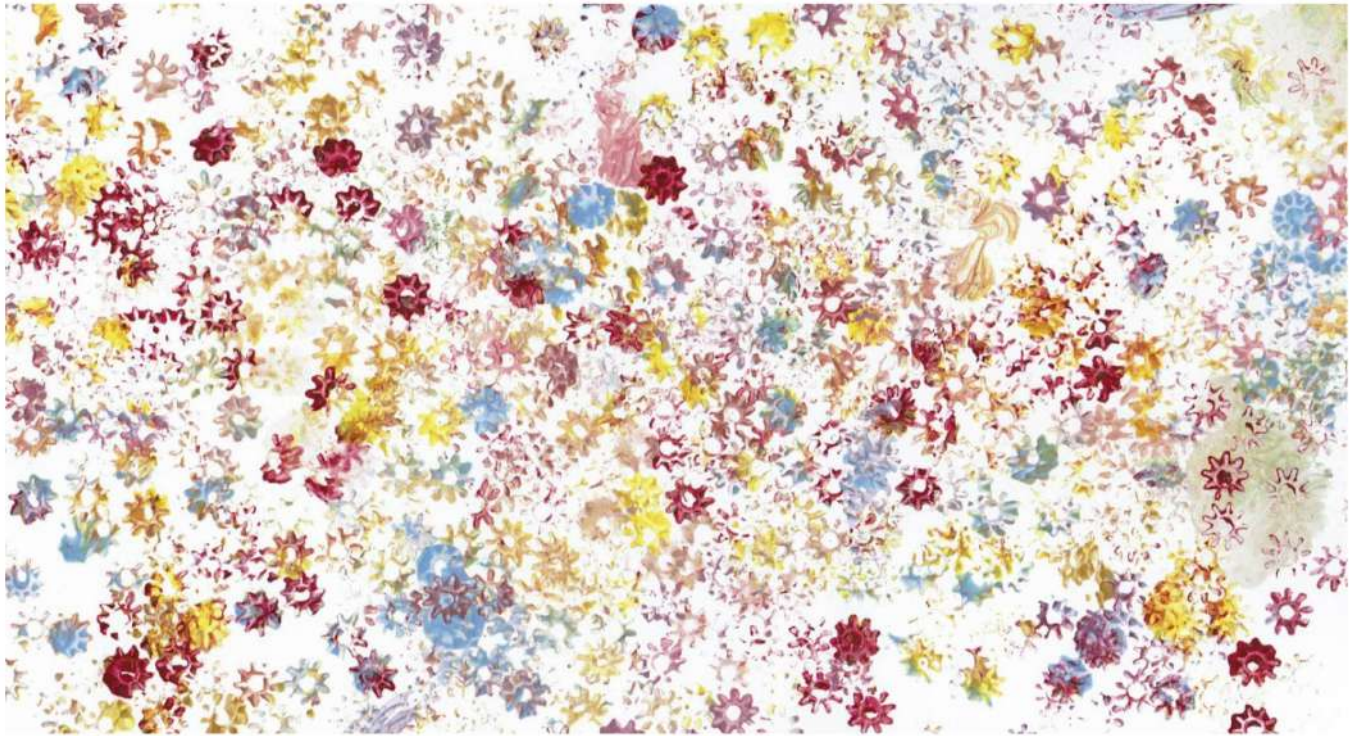
Én nem tudlak elengedni, gondolataid, érzéseid itt maradnak velem. Nincs úr. Te vagy! Amikor belépsz, nem kell szólni, mert Te itt vagy örökké velünk!

Tompáné Székely Zsófia

Deutsche Seiten

Gott spricht: Siehe, ich mache alles neu.

Offenbarung 21,5

Die Jugendgruppe der Evang.-Luth. Kirchengemeinde Sopron/Odenburg wünscht Gottes Segen.

Mit dem Segen Gottes das neue Jahr anfangen

Liebe Gemeinde!

Es ist eigentlich ganz einfach. Wir brauchen für das vor uns liegende Jahr Gottes Segen. Was hinter uns liegt, wissen wir, aber was vor uns liegt, wissen wir nicht. Für dieses Ungewisse ist Gottes Segen nötig. Jemand, der da ist, auf den wir uns verlassen können: Ein Ansprechpartner für alle Fälle und Beistand in kritischen Lebenslagen. Mit dem Segen Gottes das neue Jahr anzufangen, dazu sind wir heute eingeladen. Es ist Gott selber, der uns in seinen Segen hineinnehmen möchte, um miteinander unbekannte Wege zu wagen. Es ist befreiend zu wissen, den Segen muss ich mir nicht verdienen, er ist geschenkt, es darf damit gelebt werden.

Ich möchte noch eindeutiger werden. Der Segen Gottes ist in Jesus Christus leibhaftig geworden, erfahrbar, sprechbar, hörbar, für alle zugänglich.

In unserem Predigttext aus Lukas wird Jesus eingeladen für eine Rückfrage und es wird ihm eine Buchrolle mit Worten des Propheten Jesaja gereicht. Und er liest daraus das befreiende und mutmachende Wort: „Der Geist des Herrn ist auf mir, weil er mich

gesalbt hat, zu verkündigen das Evangelium den Armen; er hat mich gesandt, zu predigen den Gefangenen, daß sie frei sein sollen, und den Blinden, daß sie sehen sollen, und den Zerschlagenen, daß sie frei und ledig sein sollen, zu verkündigen das Gnadenjahr des Herrn!“ (Lukas 4, 18-19, 21)

Liebe Gemeinde!

Immer wieder, von Jahr zu Jahr begleiten wir in unseren Gottesdiensten Jesus auf seinem Lebensweg. Viele Wunder und Zeichen werden uns berichtet, bis zu seinem Tod und Auferstehung.

Immer auch begleiten uns die Worte aus den Psalmen und aus den Evangelien. Trostworte in schwerer Zeit wie im 23. Psalm: „Der Herr ist mein Hirte, er bereitet vor mir einen Tisch im Angesicht meiner Feinde und Gutes und Barmherzigkeit werden mir folgen ein Leben lang.“

Wenn es mir gut geht, fällt mir der Psalm 103 ein „Lobe den Herrn meine Seele und was in mir ist seinen heiligen Namen; Lobe den Herrn meine Seele und vergiß nicht was er dir Gutes getan hat.“ Manchmal, wenn es uns ganz schlecht geht und wir denken, nun

hat uns Gott verlassen, dann erinnern wir uns, wie Jesus auch am Kreuz gerufen hat: „*Mein Gott, mein Gott, warum hast du mich verlassen!*“ Und dann die Gewißheit, Gott ist auch in der schwersten Zeit bei mir und Jesus spricht voll Vertrauen: „*In deine Hände befehle ich meinen Geist.*“

Liebe Gemeinde!

Diese Worte sollen wir auch in diesem neuen Jahr nicht vergessen. Dieses Vertrauen an Gottes Liebe und Treue!

Wir werden immer wieder in Versuchung geführt an andere Dinge unseren Glauben zu hängen, Geld, Macht, andere Religionen usw. Vergessen wir aber nicht das erste Gebot, wo es heißt: „*Ich bin der Herr, dein Gott, du sollst nicht andere Götter haben neben mir!*“ So will Gott dem damaligen Israel und uns heute sagen: Ich stehe an deiner Seite, du bist töricht, wenn du dich auf andere Götter einläßt. Denn hat Gott dich jemals enttäuscht?

In diesem Gottesdienst denken wir vielleicht auch, nicht nur zur Zeit Jesu gab es Arme, Gefangene, Blinde usw. Die politischen Verhältnisse brachten dies mit sich. Prophetenwort für heute? Gnadenwort jetzt? Befreiung - welch mutmachendes, hoffnungsvolles Wort! Steht sie kurz bevor? Lukas berichtet: „*Und aller Augen in der Synagoge sahen auf ihn.*“ Sind es Blicke voller Erwartung, Blicke der Hoffnung, daß es für ein gedemütigtes und besetztes Land doch noch ein Gnadenjahr gibt, so wie damals bei den Juden als sie in babylonischer Gefangenschaft waren? Die Antwort gibt Jesus als Auslegung seines Prophetenwortes: „*Heute ist dieses Wort erfüllt vor euren Ohren.*“ Also hört! Das Gnadenjahr Gottes ist jetzt. Es steht dieser Gott leibhaftig vor euch. Auch wenn ich einer von euch bin, ich bin auch von Gott und für alle da. „*Kommt her zu mir alle, die ihr mühselig und beladen seid, ich will euch erquicken.*“

Wen meint Jesus mit den Armen? Doch die, die nichts mehr zu erwarten haben, die aber noch ein bißchen Sinn für ihr Leben suchen. Wen meint Jesus mit den Blinden? Die keinen Blick mehr haben für die Liebe Gottes, weil ihnen das Leben eine falsche Blickrichtung gegeben hat. Kaputte und Gefangene, die nicht mehr können, weil sie am Leben zerbrochen sind, die nicht mehr loskommen von ihren Bindungen. Auch Reichtum kann arm machen. Wenn am Ende des Lebens die Erkenntnis steht: viel hast du gehabt, was bringst du aber vor Gott mit?

Wie viele seelisch, körperlich, geistig ruinierte Leute gibt es heute in unserer Gesellschaft. Haben wir einen Blick für sie?

Und was Gefangenschaft ist, das wird uns je-

den Tag vor Augen geführt. Es gibt Millionen von Menschen, die aus ihrer Drogenbindung, Rauschgift, Alkohol, Nikotin, aus Freßsucht oder Magersucht, Karrieresucht oder Machtbesessenheit und sonstige Süchte nicht mehr herauskommen. Heute ist dieses Wort der Schrift erfüllt vor euren Ohren. Es gibt Hilfe, das Leben kann noch einmal beginnen. Das ist zu glauben!

Am Anfang eines neuen Jahres schauen wir auf manches. Es gibt Verhältnisse, die uns Angst machen. Da kommen Fragen: Wie wird es mit meiner Ehe, der Familie überhaupt? Welche Wege gehen die Kinder? Werden wir gesund bleiben? Wie geht es in der wirtschaftlichen und politischen Landschaft weiter? Behalten wir unsere Arbeit? Wir spüren, die Zeiten verändern sich, auch in der christlichen Gemeinde. Welche Wege können wir hier gehen? Sind wir in der Lage, Menschen, die nicht mehr weiter wissen, Hilfe, Halt, Liebe, Verstehen und Heimat zu geben?

In diesem Gottesdienst sind wir eingeladen, das Gleiche zu tun wie die Gottesbesucher in Nazareth: und aller Augen sahen auf ihn. Es bleibt uns eigentlich gar nichts anderes übrig. Denn wenn wir ehrlich sind und uns die Frage stellen, was unser Leben trägt – auch in der Krise -, so kommen wir zu dem Ergebnis: der Blick auf Christus, das Hören seines Evangeliums, das Sich-verlassen-können auf sein Wort.

Liebe Gemeinde, es ist ganz einfach, wir brauchen für das vor uns liegende Jahr den Segen Gottes. Amen.

Wir beten: Bleib bei uns, Herr, auf unseren Wegen! Geh täglich mit uns aus und ein und laß uns unter deinem Segen auch anderen zum Segen sein. Amen.

Unser Vater im Himmel, ein neues Jahr hat begonnen, Zeit, die du uns schenkst.

Wir nehmen Wünsche und gute Vorsätze mit herüber aus dem alten Jahr, die Hoffnung und die Sehnsucht nach Frieden, aber auch Angst und Unsicherheit, Sorge vor dem, was auf uns zukommt.

Wir vertrauen auf deine Gegenwart. Wir vertrauen darauf, daß du uns begegnen willst in allem, was uns begegnet.

Wir bitten dich: Schenke uns deinen Geist, daß wir deine Liebe erkennen, daß wir aus deiner Kraft leben und deinen Segen erfahren.

Wir bitten dich für diese ganze Welt: für die Menschen aller Völker und aller Hautfarben, für alle, die dich suchen, und auch für die, die dich nicht suchen; für die ganze lebendige Natur (für Tiere und Pflanzen) bitten wir dich: wende das Leben auf dieser Erde zum Gu-

ten, laß diese neue Jahr ein Jahr der Hoffnung werden, ein Jahr des Aufatmens, ein Jahr in deiner Nähe und unter deinem Segen: Daß Menschen umkehren von ihren tödlichen Wegen und sich dir zuwenden, Gott des

Lebens. Daß die Kinder, die geboren werden, in Frieden und Geborgenheit heranwachsen können. Daß die Alten und Sterbenden sich in deiner Hand wissen. Amen.

Gertraud Winter

Lebensregeln vom Jahr 1927

Interpretiert für dieses turbulente Jahr, gerade in der Fastenzeit

– Gehe ruhig und gelassen durch den Lärm dieser Zeit. Denke daran, dass wahrer Friede nur in der Stille zu finden ist.

– Versuche, soweit es dir möglich ist, ohne dich selbst aufzugeben, mit allen Menschen auf gutem Fuß zu stehen, das heißt: gut auszukommen.

– Wo immer es nötig ist, sage ruhig und besonnen die Wahrheit, und sei dir dabei stets bewusst, dass diese auch schmerzen kann. Höre die Weltweisen, aber höre auch die anderen an, selbst wenn sie dir unwissend und dumm erscheinen, denn auch sie haben ihre Geschichte und an ihrem Schicksal zu tragen.

– Meide die lauten und streitsüchtigen Menschen, denn sie sind eine Qual für den Geist.

– Wenn du dich mit anderen vergleichst, werde nicht hochmütig und überheblich oder fühle dich nicht zu gering. Wisse: es wird immer Menschen geben, die besser, vielleicht auch bedeutender oder geringer sind als du. Freue dich an dem bisher Erreichten und deinen Plänen, die dich beflügeln.

– Sei eifrig in deinem Beruf und Sorge, dass er dir Freude macht und Zufriedenheit in dir schafft, wie bescheiden er auch immer sein mag, er ist ein echter Besitz im Wechsel der Zeiten.

– In geschäftlichen Dingen sei vorsichtig, denn überall lauern Betrüger, die dich schlagen wollen. Das soll dich jedoch nicht blind machen für das Gute und Schöne und was dir sonst noch an Anstand begegnet. Suche deinen Vorteil und nutze ihn, aber nicht zum Schaden anderer. Viele Menschen streben nach hohen Idealen, und überall gibt es gute Menschen und

Helden.

– Sei du selbst! Bleibe dir selber treu, was auch immer geschehen mag. Bleibe bescheiden.

– Ertrage mit freundlicher Gelassenheit den Rat der Älteren, besonders wenn sie dir nahe stehen. Gib die Jugendjahre mit Anmut zurück, wenn sie vorüber sind.

– Stärke die Kraft deines Geistes, damit sie dir beisteht, wenn plötzlich Unheil über dich kommt.

– Überfordere dich nicht mit Wunschträumen, bleibe realistisch und schau auf das, was im Augenblick nötig und möglich ist. Bei aller Übung von Selbstdisziplin sei freundlich zu dir selbst. Du bist ein Kind der Schöpfung, ebenso wie Sonne, Mond und Sterne und alle Schöpfung dieser Erde.

– Du hast ein Recht, hier zu sein. Du brauchst dich nicht zu rechtfertigen, Gott hat dich gewollt. Er liebt dich und will, dass du glücklich bist. Vergiss es nicht, Gott entgeltet die Welt nach seinem Plan. Er hält und trägt dich.

– So lebe denn in Frieden mit Gott, bewahre dir den Frieden mit deiner Seele, also den Frieden mit dir selbst und deinen Mitmenschen. Dann wird in dir die Erkenntnis wachsen, dass die Welt bei aller Mühe und Last, bei aller Plage und zerronnenen Träumen, dennoch eine schöne ist, auf der zu leben, es sich lohnt.

– Greife nicht nach den Sternen. Strebe behutsam danach, zufrieden und glücklich zu sein.

In diesem Sinne wünsche ich euch eine gesegnete Fastenzeit!

Márta Farsang

Mutig bekennen, treu beten, fröhlich glauben, brennend lieben

7HERR, du hast mich überredet und ich habe mich überreden lassen. Du bist mir zu stark gewesen und hast gewonnen; aber ich bin darüber zum Spott geworden täglich, und jedermann verlacht mich. **8**Denn sooft ich rede, muss ich schreien; »Frevel und Gewalt!« muss ich rufen. Denn des HERRN Wort ist mir zu Hohn und Spott geworden täglich. **9**Da dachte ich: Ich will seiner nicht mehr gedenken und nicht mehr in seinem Namen predigen. Aber es ward in meinem Herzen wie ein brennendes Feuer, verschlossen in meinen Gebeinen. Ich mühte mich,

es zu ertragen, aber konnte es nicht. 10 Denn ich höre, wie viele heimlich reden: »Schrecken ist um und um!« »Verklagt ihn!« »Wir wollen ihn verklagen!« Alle meine Freunde und Gesellen lauern, ob ich nicht falle: »Vielleicht lässt er sich überlisten, dass wir ihm beikommen können und uns an ihm rächen.« 11 Aber der HERR ist bei mir wie ein starker Held, darum werden meine Verfolger fallen und nicht gewinnen. (Jeremia 20, 7-11a)

Liebe Schwestern und Brüder,

„Wann sag ich etwas, wann muss ich was sagen und wann schweige ich lieber?“ „Wann greife ich in ein Geschehen ein und wann lasse ich es seinen Lauf nehmen?“ Immer wieder stehen Menschen vor solchen Fragen, wie sie sich richtig verhalten sollen. Immer wieder kann man hören oder lesen, dass ein Mensch in irgendeiner schwierigen Situation, in einer Gefahr, in einer Not Hilfe gebraucht hätte, aber andere haben weggeschaut, geschwiegen und nichts getan. Wie lange können Menschen gegen ihr Gewissen verstoßen, es möglicherweise ausschalten und zum Schweigen bringen?

Nach dem Zweiten Weltkrieg und den Jahren des Nationalsozialismus in Deutschland formulierte die Evangelische Kirche in Deutschland im Oktober 1945 das sogenannte Stuttgart Schuldbekenntnis. Eine Aussage in ihm lautet: „...wir klagen uns an, daß wir nicht mutiger bekannt, nicht treuer gebetet, nicht fröhlicher geglaubt und nicht brennender geliebt haben.“¹ Nicht mutig bekennen, nicht treu beten, also sein Leben mit Gott verbinden und von ihm inspirieren, bewegen lassen, nicht fröhlich glauben, nicht brennend lieben, kann schlimme und schreckliche Folgen haben, damals, heute, zu jeder Zeit. Und das gilt bei jedem Menschen.

Der Prophet Jeremia mag sich gewünscht haben: „Ach, hätte ich nur mal die Augen verschlossen, hätte ich nur mal den Mund gehalten, dann wäre ich jetzt nicht in meiner so schmerzlichen, schlimmen Situation. Man hat ihn verhaftet, seine Füße in einen Block geschlossen und ihn öffentlich zur Schau gestellt, weil er das Unrecht, die ungunstigen Verhältnisse in der Gesellschaft beim Namen genannt hat. Regierende hören nicht gerne Kritik, auch wenn sie noch so berechtigt ist; beschönigen und rosig malen ist einfacher. Jeremia bezahlt einen hohen Preis für seinen Mut: die Gefangenschaft, Leute spotten über ihn, verlachen ihn, und selbst Freunde wenden sich von ihm ab, werden gar zu Feinden. Soweit muss es nicht, so weit kann es aber kommen, wenn Menschen Unrecht, Dinge, die falsch laufen, nicht verschweigen, sondern benennen, und zu einem anderen, zu einem besseren Weg auffordern.

Jeremia hätte gerne geschwiegen angesichts dessen, dass ihn sein von Gott und für Gott Reden in so große Schwierigkeiten bringt. So groß ist sein Leiden, dass er an einer Stelle im Umfeld des heutigen Predigttextes sogar den Tag seiner Geburt verflucht (Jer. 20, 14) Ach, wäre ich mal gar nicht erst geboren worden, dann hätte ich nicht all die Ungerechtigkeit, die Lieblosigkeit meiner Zeit gesehen, dann hätte ich nicht auftreten müssen als jemand, der Ungerechtigkeit und Lieblosigkeit beim Namen nennt, dann wäre ich nicht angefeindet und verfolgt worden als Prophet, oder überhaupt als ein Mensch, der Gott und seinen guten Willen ernstnimmt und vertritt.

Doch Jeremia kann nicht schweigen. Er hat daran gedacht, Gott zu vergessen. Mit dem Predigttext gesprochen: „Da dachte ich: Ich will seiner nicht mehr gedenken und nicht mehr in seinem Namen predigen.“ (Jer. 20, 9) Am liebsten würde Jeremia gottlos sein, dann könnte er vielleicht ein einfacheres, ein unbeschwerteres Leben führen. Aber ob es ein sinnvoller, ein erfüllteres, ein heilvolleres Leben wäre? Jeremia würde am liebsten gottlos sein, aber Gott lässt ihn nicht los. Gott ist in ihm wie ein „brennendes Feuer“. Er muss für ihn reden. Denn bei allen Schwierigkeiten, in die er selbst geraten ist als jemand, der für Gott eintritt, bedeutet Gottes Wort doch Leben, es führt ins Leben, in heilvolles Leben, und darum muss es zur Sprache kommen. Sonst geht die Welt verloren im Kleinen und Großen. Von Gottes Wort sagt Jeremia: „Aber es ward in meinem Herzen wie ein brennendes Feuer, verschlossen in meinen Gebeinen. Ich mühte mich es zu ertragen, aber konnte es nicht.“ (Jer. 20, 9) Das Wort Gottes muss raus aus ihm in die Welt hinein als Wort des Lebens.

Wir stehen vor einem gewissen Paradox: Einerseits ist das Wort Gottes, das Wort des Lebens das Größte und Beste, das Menschen und der Welt widerfahren kann, andererseits können Menschen, die für Gott eintreten und sein Wort verkünden, in größte Schwierigkeiten geraten. Denn das Wort des Lebens, der Liebe wird immer auf Widerstand stoßen bei denen, die Lieblosigkeit praktizieren. Menschen, die leidenschaftlich für Gott eintreten, können möglicherweise in leidvolle, passionsvolle Situationen geraten.

¹ S. https://www.elk-wue.de/fileadmin/Downloads/Glauben/Geistliches/Bekenntnisse/Der_Wortlaut_der_Stuttgarter_Schulderklaerung.pdf (Internetabfrage am 10.3.2025).

Jeremia ist dafür ein Beispiel. Insbesondere aber können wir auch auf die Geschichte Jesu schauen, auf sein leidenschaftliches Eintreten für Gott in Wort und Tat dem Leben, heilvollem Leben zugute, und seine Passion, die bis ans Kreuz führt.

Zur Leidenschaftlichkeit Gottes, die möglicherweise in eine Situation führt, die Leiden mit sich bringt, gehört auch Folgendes: Was auch geschieht, man wird der Situation nicht hilflos ausgesetzt sein. Auch in die finstere Lage, in der sich Jeremia befindet, bricht, bildlich gesprochen, Gottes Lichtglanz, brechen Strahlen des Himmels und der Ewigkeit hinein. Über die Traurigkeit erhebt sich ein Jubel. Wir hören Jeremia sagen, ja, jubeln: „Aber der HERR ist bei mir wie ein starker Held, darum werden meine Verfolger fallen und nicht gewinnen.“ (Jer. 20, 11a) Ein Jubel, der allem Dunklen, Widersprüchlichen, Rätselhaften trotzt und das letzte Wort behält und ewige Widerstandskraft bedeutet: „Der HERR ist bei mir wie ein starker Held“. Gott hat die Welt, das Leben so eingerichtet, dass niemals die Täter über ihre Opfer triumphieren werden. Gott bringt alles Geschehen zurecht, und das über das irdische Leben und diese Welt hinaus.

Auch die Geschichte Jesu endet eben nicht im Leiden, nicht am Kreuz, sondern sie mündet ein in den Jubel über Jesu Auferstehung und den Triumph des Lebens, der uns allen damit geschenkt ist. Ähnlich wie Jeremia Gottes Wort als brennendes Feuer im Herzen erfährt, heißt es am Ende des Lukasevangeliums von den sogenannten Emmausjüngern, dass ihnen das Herz brannte, als der auferstandene Jesus, den sie zunächst gar nicht als ihren Begleiter erkennen, ihnen von Gott erzählt. „Brannte nicht unser Herz in uns, da er mit uns redete auf dem Wege und uns die Schrift öffnete?“ (Lk. 24, 32) Mit Blick auf und in Verbindung mit Jesus erfahren, erleben und genießen sie, was Jeremia so ausgedrückt hat: „Der HERR ist bei mir wie ein starker Held“. Das ist das Wichtigste und Entscheidende. Selbst der größte Feind des Lebens, der Tod, muss kapitulieren. Jesus verkörpert in Person: Gottes Wort bedeutet Leben, heilvolles Leben jetzt schon und in Ewigkeit. Und in diesem Sinne wollen auch wir uns zu Gott bekennen und mutig für ihn und sein Wort eintreten. Amen.

Volker Menke

*Predigt am 3. Sonntag der Passionszeit / Okuli,
23.3.2025*

In Gedenken an Márta Mastalír Ernóné Dr. Zádor

Unsere evangelische Kirchengemeinde ist wieder um eine liebe Person ärmer geworden. Márta Mastalír Ernóné Dr. Zádor ist kurz vor Weihnachten im Alter von 83 Jahren gestorben.

Sie war ein prägendes Mitglied auch in der deutschsprachigen Gemeinde. Disziplin, Eleganz, tiefgründiges Wissen, fester Glaube und leise Liebe, das kennzeichnete sie.

Sie war anspruchsvoll und konsequent, befürwortete die Soproner Traditionen sowohl in der Gemeinde als auch in der Stadt, freute sich über die zahlreichen Jugendlichen in der Gemeinde und war immer präsent, wo es ernsthaft um die Angelegenheiten der Gemeinde und Soprons ging. Sie wird uns fehlen!

Katalin Hirschler

Der Granatapfel – Zeichen des Lebens

Beim Bibellesen neigen wir oft dazu, uns auf die großen Geschichten, auf die Handlung oder auf schwer verständliche, theologisch dichte Abschnitte zu konzentrieren. Dabei gleitet unser Blick leicht über die scheinbar nebensächlichen Details hinweg. Mir ging es lange Zeit genauso – bis mir eines Tages ein

Buch in die Hände fiel, das sich ausführlich mit den Pflanzen der Bibel beschäftigt*. Erst da wurde mir bewusst, wie häufig und wie bedeutungsvoll die Welt der Pflanzen in der Heiligen Schrift präsent ist. Für mich war das eine besonders spannende Entdeckung, und ich dachte: Vielleicht lohnt es sich auch in unse-

rem Gemeindeblatt, einige dieser biblischen Pflanzen einmal aus einer anderen Perspektive vorzustellen.

Als erstes soll ein alltäglicher und doch außergewöhnlicher Begleiter unserer Kultur und unseres Glaubens im Mittelpunkt stehen: der Granatapfel.

Der Granatapfel begegnet uns in der Bibel an mehreren Stellen. Er gehört zu den Früchten des verheißenen Landes, Zeichen von Fülle und Segen. Am Saum des Gewandes des Hohenpriesters hingen Granatäpfel aus Stoff, abwechselnd mit goldenen Glöckchen – als Teil der heiligen Kleidung im Dienst vor Gott. Auch der Tempel Salomos war mit Granatapfelmotiven geschmückt. Im Hohenlied wiederum wird die Schönheit des geliebten Menschen mit der leuchtenden Frucht verglichen. Der Granatapfel ist also nicht nur Nahrung, sondern auch Schmuck, Symbol und poetisches Bild.

Seine Gestalt selbst spricht eine deutliche Sprache: außen eine feste, schützende Schale, innen eine überraschende Fülle von leuchtenden, saftigen Kernen. Seit jeher sahen Menschen darin ein Zeichen für Fruchtbarkeit, Leben und inneren Reichtum. In der jüdischen Tradition gilt der Granatapfel sogar als Sinnbild für die Gebote der Tora – nicht wegen einer exakt zählbaren Kernzahl, sondern als Ausdruck der Vorstellung: In einem einzigen Leben kann eine große Fülle an göttlicher Weisung und Segen wohnen.

Auch in der christlichen Kunst taucht der Granatapfel immer wieder auf, etwa in Darstellungen von Maria mit dem Kind. Die vielen Kerne in einer Frucht wurden zum Bild für die vielen Glieder der einen Kirche, vereint in Christus, und zugleich zum Zeichen von Leben und Auferstehung. So verbindet der Granatapfel auf eindrückliche Weise Einheit und Vielfalt, Schutz und Offenheit, Verborgenes und Offenbares.

Neben seiner symbolischen Bedeutung ist der Granatapfel auch aus naturkundlicher Sicht ein kleines Wunder der Schöpfung. Hunderte von Samen entwickeln sich in einer einzigen Frucht, geschützt von einer dicken Schale. Die Pflanze ist an Trockenheit und Hitze angepasst, kann mit wenig Wasser auskommen und dennoch reiche Erträge bringen. Ihre leuchtend roten Blüten und die schweren, glänzenden Früchte machen sie zu einer besonderen Zierde in jedem Garten.

Gerade heute gewinnt der Granatapfel neue Aufmerksamkeit. Im Zusammenhang mit dem Klimawandel wird er intensiv erforscht, weil er warme, trockene Bedingungen gut verträgt. Immer mehr Menschen pflanzen ihn auch in Mitteleuropa, inzwischen gibt es Sorten, die sogar stärkeren Frost überstehen. Vielleicht wird er in Zukunft auch in unseren Gärten selbstverständlicher werden.

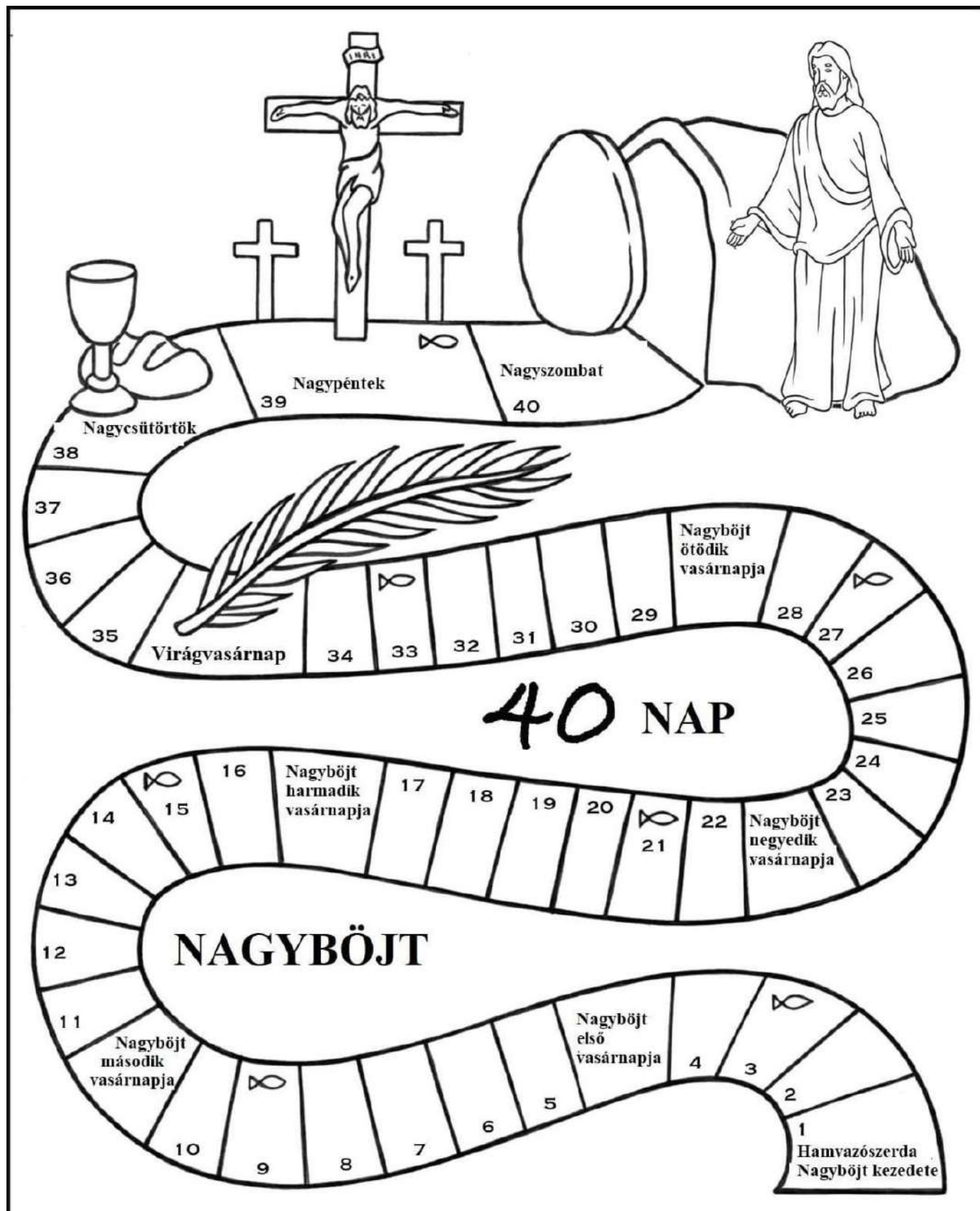
So kann uns der Granatapfel täglich an etwas erinnern, das die Bibel in Bildern und Gleichnissen immer wieder ausspricht: an die Großzügigkeit des Schöpfers, an die verborgene Fülle, die in seinem Werk liegt, und an das Leben, das aus einem kleinen Samen hervorgeht. Seine Blüten und Früchte erfreuen nicht nur das Auge und den Gaumen, sondern können – wie so vieles in der Natur – zu einem stillen Zeugnis der schöpferischen Liebe Gottes werden.

**Fráter Erzsébet: A Biblia növényei, Scolar Kiadó, 2017.
Eszter Buchert*

Engedjétek hozzám jönni...

Böjt

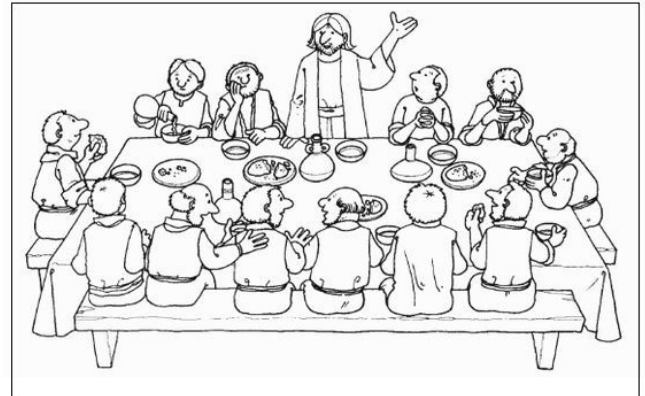
Húsvétig minden nap színezz ki egy mezőt!

Fejtsd meg a kvízt!

- Mit jelent a böjt?
A) Büntetést
B) Segít jobban figyelni Istenre
C) Csak azt, hogy nem eszünk édességet
- Meddig tart a böjti időszak?
A) Karácsonyig
B) Húsvétig
C) Pünkösdig
- Ki böjtölt 40 napig a pusztában?
A) Péter
B) Jézus
C) Pál
- Melyik NEM illik a böjthöz?
A) Imádkozás
B) Segítség másoknak
C) Veszekedés
- A böjtben miről próbálunk lemondani inkább?
A) A szeretetről
B) Rossz szokásokról
C) A barátainkról
- Mit tett Jézus, amikor nehéz volt neki?
A) Imádkozott
B) Elbújt mindenki elől
C) Haragudott
- Mit jelent megbocsátani?
A) Visszavágni
B) Haragudni tovább
C) Elengedni a haragot
- Mit ünneplünk virágvasárnap?
A) Jézus feltámadását
B) Jézus bevonulását Jeruzsálembe
C) Jézus születését
- Milyen állaton vonult be Jézus Jeruzsálembe?
A) Lovon
B) Szamáron
C) Tevén
- Mivel köszöntötték Jézust virágvasárnap?
A) Kövekkel
B) Pálmaágakkal
C) Ajándékokkal
- Mit kiáltott a sokaság Jézusnak virágvasárnap?
A) „Hurrá!”
B) „Hozsánna!”
C) „Viszlát!”
- Mi az utolsó vacsora?
A) Egy lakoma a templomban
B) Jézus utolsó közös vacsorája a tanítványokkal
C) Egy esküvői vacsora
- Mit tett Jézus az utolsó vacsorán a kenyérrel?
A) Elrejtette
B) Megtörte és megosztotta
C) Kidobta
- Mi történt nagypénteken?
A) Jézus feltámadt
B) Jézust megfeszítették
C) Jézus tanított a templomban
- Miért fontos a nagypéntek?
A) Mert Jézus szeretetből vállalta a szenvedést
B) Mert vidám ünnep
C) Mert ilyenkor ajándékot kapunk
- Mi történt nagyszombaton?
A) Jézus a sírban nyugodott
B) Jézus tanítványai ünnepeltek
C) Jézus csodát tett
- Miért örömmünnep a húsvét?
A) Mert ajándékokat kapunk
B) Mert Jézus feltámadt
C) Mert vége a télnek
- Mit üzen a húsvét?
A) A szeretet és az élet erősebb a halálnál
B) Mindig szomorúnak kell lenni
C) Nem fontos a hit
- Mit tehetünk mi húsvét után?
A) Elfelejtjük Jézust
B) Továbbadjuk a szeretetet és az örömhírt
C) Csak ünnepelünk, mást nem teszünk

Keresd meg ezeket a dolgokat a képen:

Keresd meg a képen látható 8 különbséget!

Igy böjtölj...

Aranyszájú Szent János szerint

Böjtölj a lábaddal, és ne járj a bűn útján! Keresd a keskeny utat, amin Jézus vezet téged!

Böjtölj a szemeddel, és ne nézz bűnös dolgokat, hanem gyönyörködj Jézusban!

Böjtölj a száddal, és ne kritizálj, inkább dicséred az Urat!

Böjtölj a kezeddel, és ne cselekedj bűnt, hanem tegyél jót, amikor csak tudsz!

Böjtölj a füleddel, és ne figyelj a pletykára és hazugságra, hanem hallgasd Isten hangját!

Intézményeink életéből

Félévi körkép a Hunyadi János Evangélikus Intézmény életéből

A 2025/2026-os tanév őszi féléve különösen gazdag időszak volt a Hunyadi János Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola közössége számára. Az elmúlt hónapok eseményei jól megmutatták, hogyan fonódik össze iskolánk mindennapjainban a tanulás, a hit, a közösség és a tehetséggondozás.

Szeptember elején elindult intézményünk megújult, korszerű honlapja, amely átláthatóbb, vizuálisan letisztultabb formában ad hírt mindennapjainkról. Erősíti a kapcsolatot szülők, pedagógusok, diákok között, valamint a tágabb közönség vonatkozásában is jól szolgál.

A tanévet hagyományosan közösségi programokkal kezdtük: a felső tagozatosok számára külön túranapot is szerveztünk, amely egyszerre jelentett kihívást, élményt és csapatépítést. Az átlagosan tíz kilométeres Medvetalp-túrák ebben a félévben is megvalósultak, lehetőséget adva a közös beszélgetésre és egymásra figyelésre.

A tanítási órák mellett nagy hangsúlyt kapott a gyermekek lelki és érzelmi jólléte. Továbbra is a hétfői és a pénteki áhítatok képezik diákjaink lelki nevelésének gerincét, melyeken figyelemmel és lelkes énekkel vesznek részt. Az itt hallott, számukra is közzétételű és követhető bibliai tanítások elérnek hozzájuk.

A tavalyi sikeres bevezetést követően idén az egész felső tagozatra kiterjesztettük a Nyugodt tanórák programot, amely segíti a kiegyensúlyozott tanulási környezet kialakítását.

Ősszel és télen számos tematikus nap és közösségi esemény színesítette az iskolai életet. Megemlékeztünk a Magyar Népmese Napjáról, megtartottuk a Zene Világnapját, volt Arató ünnep, „Állati jó” délután és állatvédelmi témahét, amelyhez adománygyűjtés is kapcsolódott. A „Te adományozz!” program keretében 165 kilogramm állateledel gyűlt össze. A program jól illeszkedett intézményünk „Örökös Állatbarát” szemléletéhez is, hiszen a nap közösségi, élményalapú lezárása ezt az értékrendet is megerősítette.

A hagyományok élményszerű megélése a tanórakon túl is fontos szerepet kapott. A 4.c német nemzetiségi tagozatos osztály novemberben Szombathelyre látogatott, ahol a Szent Márton-templom és a Látogatóközpont segítségével emlékeztek meg Szent Márton örökségéről. A kirándulás komplex módon kapcsolta össze a történelmi, kulturális és érzelmi nevelést.

A pályaaorientációs nap során diákjaink rendőrségi bemutatón vettek részt, gyárban, gyógyszerárban és még számos helyen jártak, betekintést nyerve különböző hivatások világába, valamint ellátogattak a Puskás Arénába is. A felsős angol csoportok különleges projekt keretében ismerkedtek meg a „Thanksgiving” ünnepével, ahol „hálafákat” készítettek, megfogalmazva mindazt, amiért hálásak lehetnek.

Intézményünk nyitottságát bizonyítja és szakmai kapcsolódásait erősítette egy nemzetközi egyetemi látogatás is. A Soproni Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Karának angol nyelvű neveléstudomány mes-

terszakos hallgatói – többek között Azerbajdzsánból és Algériából – érkeztek hozzánk, hogy a „Cultural identity and diversity pedagogy” tantárgy keretében megismerkedjenek iskolánk egyházi és nemzeti gyökereivel. A tanórákon való részvétel kölcsönösen inspiráló tapasztalatot jelentett a vendégek, diákjaink és pedagógusaink számára.

A sport ebben a félévben is fontos szerepet töltött be a diákok életében. Iskolánk csapatai kiemelkedő eredményeket értek el. A Játékos Sportverseny Diákolimpia megyei döntőjén négy év után ismét bajnoki címet szereztünk, míg a soproni körzeti fordulón hat iskola közül aranyérmet nyert csapatunk. A Futsal Diákolimpián IV. korcsoportos fiúcsapatunk továbbjutott a megyei elődöntőbe. Októberben elrajtolt a Kenguru-év, a Soproni Sportiskola Bivalyok csapata győzelemmel indította a szezont, a Kenguru korosztályú fiúcsapatunk pedig sikeresen megőrizte helyét a B csoportban. Diákjaink a Sopron Basket évadnyitóján is pályára léptek.

A TÉT tagozat különlegessége – a kutyával aszisztált tanórák – továbbra is nagy népszerűségnek örvendett. A tanítást segítő módszer egyszerre élmény és tanulás. Az idomított állat jelenléte segít a gyerekek figyelmét fenntartani, miközben a feladatokban való aktív részvétel jutalma egy-egy kedves simogatás lehet.

Az őszi félév jelentős eseménye volt az új Virágoskert Evangélikus Tagóvoda megáldása. A beövadási program első állomásaként előzetes tájékoztatót tartottunk az új óvoda iránt érdeklődő szülők számára.

A Borsmonostor utcai tagóvodánkban családi program keretében ünnepeltük a Márton-napot. Szeptembertől elindult a zeneovi a Méhecske csoport-

ban, valamint a „Hangraforgó” program, ahol művésztanáraink bevonásával ismerkedhettek a legkisebbek a zene és a mozgás világával.

Alapfokú Művészeti Iskolánk a félév során különösen gazdag programkínálattal működött. Új fejezetet nyitottunk: meghirdettük a kórus indítását, valamint elindult a balett tanszak. December 17-én táncgálát tartottunk, ahol zsűfólásig megtelt az iskola aulája. A táncos növendékek mozdulatai ünneppé formálták az adventi várakozást. Az adventi időszakban hangversenyek sora követte egymást: tanszaki koncertek, Mikulás-napi hangversenyek, valamint a Liszt-teremben, Szokolay Sándor emlékére rendezett koncert teltházzal zajlott. Az egyházközség gyülekezeti termében szervezett adventi délutánon öröm volt látni növendékeink meghitt játékát. Tanulóink számos versenyen értek el kimagasló eredményeket. Például: a Danubia Talents Nemzetközi Zenei Versenyen Dominek Márton II. díjat nyert, míg más növendékeink Budapesten I., II. és III. helyezéseket is szereztek. Komán Szabolcs és Tauber Ármin barokk zongoraversenyen aranyérmet és különdíjat kaptak.

Zenész tanulóink a reggeli iskolai áhítatokon ebben a félévben is folytatták a zenei közreműködést. Az előadó-palánták szerepléseit minden esetben társaik figyelme és tetszésnyilvánítása kíséri. Ezek az alkalmak nemcsak az élő zene iránti igényüket formáljuk, hanem a társaik előadásának megtisztelésére és értékelésére is neveljük diákjainkat.

Az advent és a karácsony időszaka meghitt közösségi alkalmakat hozott. A 6.b osztály hittanosa Bruno Ferrero: A rendbontó antenna című történetének feldolgozásával szolgáltak, míg a karácsonyi műsort a 4.c osztály tanulói adták. A karácsonyi istentiszteletet az Árpád-házi Szent Margit-templomban tartottuk.

Fenntartó gyülekezetünk intézményei közti kapcsolatait erősítette, hogy 2 osztályunk közös társasjátékozással, a 4.b hittanós csoportja adventi műsorral, a 3.b-sek pedig a karácsonyfa feldíszítésével örvendeztették meg a Fabricius Endre Evangélikus Szeretothon lakóit.

A félévet közös korcsolyázással zártuk a városi műjégpályán, ahol diákok és pedagógusok együtt csúsztak – jelképezve mindazt az együttműködést és közösségi erőt, amely ezt a félévet is jellemezte.

Raffai Balázs

Kosárlabdás siker

A Pécsen megrendezett Országos Leány Kosárlabda Diákolimpia V-VI. korcsoportos döntőjében iskolánk csapata aranyérmet szerzett! A lányok játékát a hit,

a küzdés és az alázat jellemezte. Együtt, egymásért küzdve sikerült megnyerniük mind az öt mérkőzést.

Seneczei László

Karácsonyi Táncünnap

December 18-án a Soproni Petőfi Színház színpadán varázslatos estét töltöttünk együtt, ahol az Eötvös József Evangélikus Gimnázium, Egészségügyi Technikum és Művészeti Szakgimnázium kortárs és modern tánc szakos tanulói mutatták meg tehetségüket. A Karácsonyi Táncünnap két részből állt: az első részben gálaműsort láthattunk, a másodikban pedig az „Ext-

remitates” című táncművet. A koreográfiákat Demcsák Ottó, Poór Enikő, Kürti Zita, Bablana Attiláné Mária és Haraszthy Ildikó készítették, akiknek ezúton is köszönjük fantasztikus munkájukat. Hálásak vagyunk mindenkinek, aki eljött és velünk ünnepelt ezen a különleges estén.
Szeneczei László

Tervezett programok

Csoportjaink alkalmai

- **bibliaóra** minden szerdán 18 órakor a klubszobában
- **ifi-Jugendgruppe** minden pénteken 18 órakor a nagyteremben
- **imaóra** február 18-án, március 4-én és 18-án, szerdán 19 órakor a klubszobában
- **nőslénykör** (férfi beszélgetőkör) március 9-én, hétfőn 20 órakor a klubszobában
- **KimeNŐ** (női kör) február 21-én és március 28-án, szombaton 18 órakor a klubszobában
- **LutheRun** (közös futás) február 28-án, március 14-én és 28-án, szombaton 9 órakor a Lóvér szálló buszmegállótól
- **gyerek-istentiszteleti teaház** március 8-án, vasárnap a gyerek-istentisztelet után a kisteremben
- **baba-mama kör** március 4-én és 18-án, szerdán 10 órakor a klubszobában (bővebb információ: bmk-sopron@gmail.com)
- **Fifi** (fiatal ifi) március 7-én, szombaton 9.30-kor a klubszobában
- **bábcsoport** február 21-én és március 21-én, szombaton 10 órakor a klubszobában
- **Kirchenkaffee** március 15-én, vasárnap a német nyelvű istentisztelet után a kisteremben

Egyéb programok

Február 28-án, szombaton 14 órakor Budapesten, a Deák téri templomban iktatják be tisztségébe Keczkó Pált, az Északi egyházkerület megválasztott püspökét.

Március 8-án, vasárnap szupplikáció lesz gyülekezetünkben, a magyar nyelvű felnőtt istentiszteleten teológushallgató szolgál igehirdetéssel.

Március 12-én, 13-án és 14-én, csütörtökön, pénteken és szombaton 18 órakor böjti evangélizációs sorozatot tartunk a nagyteremben „Táplálkozási tanácsok böjtben: Életre tápláló eledel!” címmel. A három estén, majd március 15-én, vasárnap a 8 óra-

kor és a 10 órakor kezdődő istentiszteleten ígét hirdet Bence Imre nyugdíjas budavári esperes.

Március 14-én, szombaton egyházmegyei hitanversenyt tartunk Sopronban, a Líceumban.

Március 21-én, szombaton délelőtt 8 és 12 óra között kedvezményes ruhavásárt tartunk a nagyteremben.

Március 23-án, hétfőn és 24-én, kedden lehet regisztrálni a Hunyadi iskola szeptemberben induló 1. évfolyamára az iskola honlapján.

2026-ban is tartunk napközi gyerektábort, az idei dátum: június 29. – július 3.

A táborzáró gyerek-istentiszteletet július 5-én tartjuk.

Minden vasárnap és az egyházi ünnepek első napján 15 órakor istentiszteletet tartunk a Fabricius szeretetotthon kápolnájában.

A 10 órakor kezdődő magyar nyelvű istentisztelet minden vasárnap csatlakozó úrvacsorás.

Istentiszteleti szolgálati beosztás

2026. böjt – húsvét

február 18., hamvazószerda

18.00 magyar a nagyteremben (úrvacsorás):
Somogyvári Flóra

február 19.

17.00 Wochenpredigt: Dr. Volker Menke

február 22., böjt 1. (Invocavit) vasárnapja

8.00 magyar (áldozati gyűjtéssel): Dr. Tóth Károly
9.00 német (áldozati gyűjtéssel): Dr. Volker Menke
9.00 gyerek-istentisztelet: Somogyvári Flóra
10.00 magyar (áldozati gyűjtéssel): Dr. Tóth Károly
15.00 Balf: Dr. Tóth Károly
16.00 Fertőszentmiklós: Dr. Tóth Károly

március 1., böjt 2. (Reminiscere) vasárnapja

8.00 magyar (úrvacsorás): Somogyvári Flóra
9.00 német: Gerda Haffer–Hochrainer
9.00 gyerek-istentisztelet: Dr. Tóth Károly
10.00 magyar („Tízórai”, úrvacsorás):
Somogyvári Flóra
15.00 Balf: Somogyvári Flóra

március 8., böjt 3. (Oculi) vasárnapja

8.00 magyar: Szoukup István teológushallgató
(szupplikáció)
9.00 német: Dieter Conrad
9.00 gyerek-istentisztelet: Somogyvári Flóra
10.00 magyar (személyes igei áldással):
Szoukup István teológushallgató
(szupplikáció)
15.00 Balf: Szoukup István teológushallgató
(szupplikáció)
16.00 Fertőszentmiklós: Szoukup István
teológushallgató (szupplikáció)

március 12.

17.00 Wochenpredigt: Dr. Volker Menke
18.00 böjti evangélizáció a nagyteremben:
Bence Imre nyugdíjas esperes

március 13.

18.00 böjti evangélizáció a nagyteremben:
Bence Imre nyugdíjas esperes

március 14.

18.00 böjti evangélizáció a nagyteremben:
Bence Imre nyugdíjas esperes

március 15., böjt 4. (Laetare) vasárnapja

8.00 magyar: Bence Imre nyugdíjas esperes
9.00 német (úrvacsorás): Dr. Volker Menke
9.00 gyerek-istentisztelet: Dr. Tóth Károly
10.00 magyar (úrvacsorás):
Bence Imre nyugdíjas esperes
15.00 Balf (úrvacsorás): Dr. Tóth Károly

március 22., böjt 5. (Judica) vasárnapja

8.00 magyar: Dr. Tóth Károly
9.00 német: Dr. Volker Menke
9.00 gyerek-istentisztelet: Somogyvári Flóra
10.00 magyar: Dr. Tóth Károly
15.00 Balf: Dr. Tóth Károly
16.00 Fertőszentmiklós: Dr. Tóth Károly

március 29., virágvasárnap

8.00 magyar: Somogyvári Flóra
9.00 német: Christine Posch
9.00 gyerek-istentisztelet: Somogyvári Flóra
10.00 magyar („Tízórai”, úrvacsorás):
Somogyvári Flóra
15.00 Balf: Somogyvári Flóra

április 2., nagycsütörtök

9.30 gyerek-istentisztelet (széder):
Matus Klára Krisztina
17.00 német (úrvacsorás): Gertraud Winter
18.00 magyar (úrvacsorás): Somogyvári Flóra

április 3., nagypéntek

8.00 magyar (úrvacsorás): Dr. Tóth Károly
9.00 német: Elfi Fiedler
10.00 magyar (úrvacsorás): Dr. Tóth Károly
18.00 magyar (passióolvasással és csatlakozó
úrvacsorával): Somogyvári Flóra

április 4., nagyszombat

15.00 magyar a temetőkápolnában:
Somogyvári Flóra

április 5., húsvétvasárnap

5.30 magyar (úrvacsorás): Dr. Tóth Károly
8.00 magyar (úrvacsorás, áldozati gyűjtéssel):
Dr. Tóth Károly
9.00 német (úrvacsorás, áldozati gyűjtéssel):
Dr. Volker Menke
10.00 magyar (úrvacsorás, áldozati gyűjtéssel):
Dr. Tóth Károly
15.00 Balf: (úrvacsorás): Dr. Tóth Károly
16.15 Fertőszentmiklós (úrvacsorás):
Dr. Tóth Károly

április 6., húsvéthétfő

8.00 magyar (úrvacsorás): Hegedűs Attila
9.00 német: Dr. Volker Menke
10.00 magyar (csatlakozó úrvacsorás):
Hegedűs Attila

Christophoros

A Soproni Evangélikus Egyházközség újságja, nyomtatva 220 példányban. Várható következő megjelenés: 2026. húsvét
Felelős kiadó: Dr. Tóth Károly, 9400 Sopron, Színház utca 27. e-mail: sopron@lutheran.hu, web: <https://sopron.lutheran.hu>
tel: 99/523-002 számlaszám: 11737083-20006895